

بسمه تعالی

وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۶/۹ به پیشنهاد شماره ۴۵۲۹۹ مورخ ۱۴۰۴/۳/۷ وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و مواد (۱۳۳) و (۱۳۴) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران و دهیاران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، آیین‌نامه اجرایی برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا

فصل اول - کلیات

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- **قانون:** قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران و دهیاران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی.

۲- **شورا/شوراهای اسلامی/شوراهای کشور:** شوراهای اسلامی شهر و روستا.

۳- **سامانه/سامانه انتخابات:** سامانه جامع انتخابات وزارت کشور که در آن تمامی فرایندهای انتخابات به صورت الکترونیکی انجام می‌شود.

۴- **امضای الکترونیک:** هر نوع علامت منضم‌شده یا به نحو منطقی متصل شده به «داده پیام» که برای شناسایی امضاکننده «داده پیام» مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵- **دستگاه‌های اجرایی:** دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶.

۶- **احزاب و جبهه‌های سیاسی:** احزاب و جبهه‌های سیاسی کشور که دارای مجوز رسمی فعالیت از کمیسیون احزاب موضوع ماده (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ هستند.

ماده ۲- اولین جلسه رسمی شورا در تاریخ مندرج در تبصره (۱) ماده (۳) قانون تشکیل خواهد شد.

ماده ۳- هر یک از شهرها و روستاهای موضوع ماده (۱۲) قانون به عنوان یک حوزه انتخابیه محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- در اجرای تبصره ماده (۶) قانون، مرکز آمار ایران موظف است جمعیت هر شهر را طبق آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن به وزارت کشور اعلام کند.

تبصره ۲- در اجرای تبصره ماده (۴) قانون، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حسب درخواست وزارت کشور آمار جمعیتی روستاهای تحت پوشش خود را با رعایت بند (الف) ماده (۳۶) قانون، به تفکیک روستاهای هر بخش در اختیار این وزارتخانه قرار دهد. مسئولیت تأیید آمار ارائه شده بر عهده بخشداران است.

ماده ۴- در صورتی که تعداد داوطلبان یک حوزه انتخابیه شهری یا روستایی برای تشکیل شورا برابر یا کمتر از تعداد اعضای اصلی باشد، انتخابات در آن حوزه برگزار نخواهد شد

ماده ۵- سرپرست بخشداری به جای بخشدار و سرپرست فرمانداری نیز به جای فرماندار خواهد بود.

ماده ۶- در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات شوراها، انتخابات دیگری نیز برگزار شود، به تشخیص و دستور وزارت کشور برای هر یک از انتخابات یک شعبه ثبت نام و اخذ رأی و حتی‌الامکان با اعضای واحد و با صندوق‌های مجزا در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۷- اخذ رأی در روز جمعه انجام می‌شود و مدت زمان آن حداقل (۱۰) ساعت خواهد بود.

تبصره ۱- برای تعیین تاریخ برگزاری انتخابات، وزارت کشور موظف است تاریخ‌های پیشنهادی خود را به هیئت مرکزی نظارت ارسال و هیئت یادشده ظرف یک ماه نظر نهایی خود را در این خصوص اعلام می‌نماید.

تبصره ۲- در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات شوراها، انتخابات دیگری برگزار شود، تشخیص ضرورت و مدت زمان تمدید آن، تابع قانون و آیین‌نامه اجرایی همان انتخابات است.

ماده ۸- احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌توانند در شهرهای بیش از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت، فهرست انتخاباتی ارائه کنند.

تبصره ۱- احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌توانند پس از توافق با نامزدهای تأیید صلاحیت شده و تا (۸) روز قبل از آغاز زمان تبلیغات انتخاباتی نامزدها، فهرست انتخاباتی به تعداد حداقل دو سوم کرسی‌های مورد نیاز هر حوزه انتخابیه ارائه کنند.

تبصره ۲- احزاب استانی فقط می‌توانند برای شهرهای بیش از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت همان استان، فهرست انتخاباتی ارائه کنند و احزاب ملی مجازند برای تمامی حوزه‌های انتخابیه با بیش از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت کشور، فهرست انتخاباتی ارائه کنند.

تبصره ۳- حضور افراد در فهرست‌های انتخاباتی منوط به رضایت و تأییدیه رسمی همه آنها است. این تأییدیه با اخذ امضاء و نظایر آن به تشخیص وزارت کشور حاصل می‌شود. تأییدیه هر عضو به معنای اعلام حضور قطعی خود در فهرست مرتبط و نیز موافقت با حضور سایر اعضا در همان فهرست است.

تبصره ۴- ارائه فهرست انتخاباتی در دوره هفتم انتخابات شوراهای اسلامی مختص حوزه انتخابیه تهران، ری و تجریش و از دوره هشتم انتخابات به بعد برای تمام شهرهای بالای (۵۰۰) هزار نفر جمعیت است.

ماده ۹- دبیرکل یا بالاترین مقام مسئول احزاب و جبهه‌های سیاسی، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب در کشور یا استان که قصد ارائه فهرست انتخاباتی دارد، موظف است ظرف یک هفته پس از ثبت نام از داوطلبان، از طریق سامانه اقدام به معرفی نماینده تام‌الاختیار خود به ستاد انتخابات کشور کند. معرفی‌نامه باید به صورت مکتوب با سربرگ رسمی و مهر و امضای دبیرکل یا بالاترین مقام مسئول احزاب و جبهه‌های سیاسی، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب در کشور یا استان باشد و در سامانه ثبت و بارگذاری شود.

تبصره ۱- وزارت کشور مکلف است پس از بررسی و تأیید قانونی بودن اصالت حزب یا جبهه سیاسی، نسبت به ایجاد کاربری برای نماینده ایشان در سامانه انتخابات اقدام کند. مسئولیت حفاظت و جلوگیری از سوءاستفاده از فضای ایجاد شده در سامانه انتخابات بر عهده دبیرکل یا بالاترین مقام مسئول حزب یا جبهه، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب یا جبهه و نماینده تام‌الاختیار ایشان است. نحوه اجرای مراحل مذکور از طریق دستورالعمل و سامانه صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲- نماینده تام‌الاختیار احزاب و جبهه‌های سیاسی پس از ورود به سامانه انتخابات، باید با رعایت قانون و دستورالعمل ابلاغی، فهرست اسامی نامزدهای هر استان به تفکیک شهر را تهیه نموده و در قسمت مشخص شده در سامانه انتخابات ثبت کند. اخذ تأییدیه به تشخیص ستاد انتخابات کشور از تمامی اعضای یک فهرست و بارگذاری آن در سامانه الزامی است. در صورت ضرورت و تشخیص هیئت‌های اجرایی، تحویل سند تأییدیه اعضای یک فهرست به هیئت‌های اجرایی مربوطه الزامی است.

تبصره ۳- نماینده تام‌الاختیار احزاب و جبهه‌های سیاسی در کشور یا استان می‌توانند فهرست‌های انتخاباتی خود را به همراه تأییدیه تمامی اعضای به صورت حضوری و فیزیکی (دستی) نیز به هیئت‌های اجرایی مربوطه تحویل دهند. در این صورت فرماندار موظف است نسبت به ثبت فهرست دریافتی در سامانه اقدام کند.

ماده ۱۰- هیئت‌های اجرایی مکلفند حداکثر ظرف (۴۸) ساعت پس از دریافت فهرست‌ها از طریق سامانه انتخابات نسبت به بررسی آنها بر اساس شاخص‌های زیر اقدام و تأیید یا رد آنها را در سامانه ثبت کنند:

۱- صحت تأییدیه اعضای یک فهرست جهت حضور در آن فهرست.

۲- عدم عضویت یک فرد در بیش از یک فهرست.

۳- به حد نصاب رسیدن فهرست به میزان حداقل دو سوم کرسی‌های مورد نیاز آن حوزه.

۴- عدم تکرار نام نامزد در یک فهرست.

۵- عدم استفاده از عناوین یا عنوان غیرمجاز برای فهرست.

۶- عدم حضور داوطلبان فاقد صلاحیت در فهرست.

ماده ۱۱- پس از تأیید فهرست توسط هیئت اجرایی، نام فهرست و اعضای آن در آگهی اسامی نامزدهای حوزه انتخابیه درج می‌شود.

ماده ۱۲- در صورت عدم تأیید فهرست توسط هیئت اجرایی، مراتب از طریق فرمانداری به اطلاع نماینده تام‌الاختیار حزب یا جبهه مربوطه می‌رسد تا ظرف (۲۴) ساعت نسبت به رفع نواقص اعلامی اقدام کند. در غیر این صورت مراتب جهت تعیین تکلیف به هیئت نظارت استان ارسال می‌شود و آن هیئت موظف است ظرف (۴۸) ساعت نظر نهایی خود را به هیئت اجرایی مربوطه اعلام کند. نظر هیئت نظارت استان، قطعی و لازم‌الاجرا است و امکان اعتراض به آن وجود ندارد. در صورت تأیید، مراتب به هیئت اجرایی اعلام می‌شود و فهرست مربوطه وارد آگهی اسامی نامزدها می‌شود.

تبصره - در صورت عدم پاسخ هیئت نظارت استان در موعد مقرر، نظر هیئت اجرایی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۱۳- حضور نامزدها در یک فهرست منوط به عضویت آنها در آن حزب یا جبهه نیست.

ماده ۱۴- ثبت فهرست در سامانه انتخابات و یا تحویل فهرست به هیئت‌های اجرایی توسط نمایندگان تام‌الاختیار احزاب و جبهه‌های سیاسی به منزله تأیید نهایی و قطعی فهرست توسط دبیرکل یا بالاترین مقام مسئول حزب یا جبهه سیاسی، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب موصوف است. تغییر و افزایش اعضای فهرست‌های انتخاباتی پس از ثبت نهایی در صورتی امکانپذیر است که اسامی اضافه شده برای تکمیل فهرست انتخاباتی ناقص، جایگزینی عضو فوتی یا سلب صلاحیت شده (موضوع تبصره بند (الف) ماده (۶۴) قانون)، انصراف از حضور در فهرست در مهلت قانونی و سایر موارد مذکور در تبصره (۲) ماده (۲۱) قانون باشد.

تبصره ۱- در صورت اضافه شدن نام عضو یا اعضای جدید به فهرست، ضروری است تمامی نامزدهای فهرست اعم از اسامی اولیه و ثانویه با درج امضاء، حضور خود و سایر اعضا در فهرست را تأیید کنند. سند مذکور در سامانه انتخابات بارگذاری و یا به صورت دستی تحویل هیئت اجرایی می‌شود.

تبصره ۲- نامزدهای یک فهرست می‌توانند شخصاً و به صورت مکتوب به دبیرکل حزب و فرمانداری ذی‌ربط از حضور در فهرست اعلام انصراف کنند و به صورت مستقل به رقابت انتخاباتی بپردازند. این نامزدها نمی‌توانند وارد فهرست انتخاباتی جدید شوند و عدول از انصراف در این شرایط نیز امکانپذیر نیست.

ماده ۱۵- در صورت فوت، سلب صلاحیت یا انصراف یکی از اعضای فهرست به نحوی که در ماده (۲۱) قانون ذکر شده، فرماندار مکلف است بلافاصله تعداد و اسامی عضو یا اعضای حذف شده را به اطلاع نماینده تام‌الاختیار حزب یا جبهه سیاسی مربوطه برساند. در این صورت نماینده تام‌الاختیار حزب یا جبهه سیاسی می‌تواند ظرف (۴۸) ساعت پس از اطلاع از انصراف یا حذف افراد فهرست خود، اقدام به معرفی عضو یا اعضای جدید با رعایت تبصره‌های ماده (۱۴) این آیین‌نامه کند. در این شرایط هیئت اجرایی باید ظرف (۲۴) ساعت بررسی‌های لازم در این خصوص را انجام دهد.

تبصره - در صورت عدم ارائه اسامی جدید توسط احزاب و جبهه‌های سیاسی که تعداد اعضای آن به کمتر از دو سوم کرسی‌های مورد نیاز حوزه انتخابیه رسیده است، فهرست انتخاباتی مذکور از آگهی انتخابات حذف می‌شود و اعضای آن فهرست باید یا به صورت منفرد در انتخابات شرکت کنند و یا در صورت رعایت مواعد زمانی در فهرست احزاب و جبهه‌های سیاسی که فهرست آنها ناقص است، قرار گیرند. تمامی مواعد یاد شده نباید از مهلت قانونی انصراف و اعلام عدم حضور در فهرست‌های انتخاباتی بیش از پنج روز قبل از شروع تبلیغات تجاوز کند.

ماده ۱۶- هر فهرست باید یک عنوان انتخاباتی داشته باشد. عنوان هر فهرست باید متناسب با اهداف و رویکردهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و اجرایی آن حزب یا جبهه ارائه‌کننده آن باشد. براساس تبصره ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون نحوه فعالیت احزاب و جبهه‌های سیاسی موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۲۰۳۶/ت/۵۴۴۶۴ مورخ ۱۳۹۷/۲/۲۹، با توجه به اینکه آن دسته از ائتلاف‌هایی که فعالیت استانی و شهرستانی می‌کنند، تنها مجاز به استفاده از عنوان حزب و یا ائتلاف مربوط هستند، عناوین انتخاباتی فهرست‌های احزاب و جبهه‌های سیاسی سایر حوزه‌های انتخابیه نیز باید یکسان باشد. چنانچه عنوان فهرست، متفاوت از اهداف حزب یا جبهه ارائه‌کننده آن فهرست باشد، عنوان مزبور باید با رعایت تبصره (۴) ماده (۲) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ به تأیید هیئت اجرایی مربوطه برسد.

ماده ۱۷- بالاترین مقام حزب یا جبهه سیاسی و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان در کشور می‌تواند به منظور پیگیری اموری همچون تبلیغات انتخاباتی فهرست احزاب و جبهه‌های سیاسی، معرفی، صدور کارت نمایندگان فهرست در شعب اخذ رأی و نظایر آن، برای هر حوزه انتخابیه یک نفر نماینده ویژه به هیئت اجرایی معرفی کند. سازوکار معرفی نمایندگان ویژه احزاب و جبهه‌های سیاسی توسط وزارت کشور تعیین و اعلام می‌شود.

ماده ۱۸- به منظور جلوگیری از تخلفات و خطاهای احتمالی و نیز تسهیل در شمارش آراء و امر نظارت، حفظ آرای واقعی مردم و جلوگیری از تضييع حقوق نامزدها، وزارت کشور برای هر نامزد انتخابات اعم از منفرد یا عضوی از یک فهرست یک شناسه منحصر به فرد تخصیص می‌دهد. هر فهرست نیز به صورت مستقل دارای یک شناسه است. اختصاص شناسه به نامزدها و فهرستها توسط سامانه انتخابات انجام می‌پذیرد و از طریق فرمانداران و بخشداران در اختیار احزاب، جبهه‌ها و نامزدها قرار می‌گیرد.

ماده ۱۹- در رأی‌گیری دستی، اصل بر نوشتن "نام و نام خانوادگی" نامزدها به همراه "شناسه" آنها در تعرفه اخذ رأی است. لیکن در صورت نوشتن یکی از موارد مذکور نیز رأی صحیح بوده و باید به نام فرد، شمارش شود. اخذ رأی در انتخابات تمام الکترونیک با ثبت شناسه نامزدها و فهرست در صندوق اخذ رأی الکترونیکی صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۰- چنانچه آرای ریخته‌شده به صندوق به علت تشابه اسمی نامزدهای انتخاباتی به هیچ وجه قابل تشخیص و تفکیک نباشد، به نسبت آرای نامزدهای دارای تشابه اسمی در آن صندوق میان آنان تقسیم می‌شود و در مورد رأی یا آرای باقی‌مانده غیرقابل تقسیم، به حکم قرعه عمل می‌شود.

تبصره ۱- به منظور حفظ آرای واقعی مردم و جلوگیری از تضييع حقوق نامزدها، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیئت اجرایی برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد، ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، باید مشخصه‌ای مانند شناسه، شغل، محل سکونت، نام پدر و غیره برای وی تعیین و در آگهی انتشار اسمی نامزدهای انتخاباتی درج شود. آرای فاقد آن مشخصه، برای وی منظور نخواهد شد. فرد مذکور می‌تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید کند و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف کند، نامزد همنام او می‌تواند قبل از روز انتخابات از طریق رسانه‌ها و یا صدور اطلاعیه ادامه نامزدی خود را برای رفع ابهام اعلام کند.

تبصره ۲- در مواردی که دو انتخابات به طور همزمان انجام می‌شود، آرای که اشتباهاً به صندوق دیگر ریخته شود، با حضور ناظرین دو انتخابات و نمایندگان فرماندار و بخشدار قبل از هر اقدامی به صندوق مربوطه انتقال داده شده و سپس مراحل قانونی مربوط انجام می‌شود.

ماده ۲۱- چنانچه نامزد به غیر از نام و نام خانوادگی مندرج در شناسنامه به نام دیگری نیز مشهور باشد که آن را در پرسشنامه اعلام داوطلبی قید کرده است و مورد تأیید هیئت اجرایی نیز باشد، فرماندار یا بخشدار حوزه انتخابیه موظف است یک نام دیگر نامزد را نیز به عنوان اشتها در آگهی اسمی نامزدها قید کند. در صورت تشابه اسمی، تبصره (۱) ماده (۲۰) این آیین‌نامه لازم‌الاتباع خواهد بود.

ماده ۲۲- در اجرای ماده (۲۴) قانون، سهم هر فهرست انتخاباتی و نامزد منفرد از کرسی‌های اصلی آن حوزه انتخابیه در شهرهای بیش از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت با شرایط زیر تعیین می‌شود:

۱- آرای هر نامزد عضو فهرست انتخاباتی از مجموع آرای انفرادی به‌علاوه آرای که از فهرست کسب کرده است، حاصل می‌شود.

۲- مجموع آرای نامزدهای یک فهرست کل آرای آن فهرست محسوب می‌شود.

۳- آرای هر نامزد منفرد برابر با آرای مکتسبه ایشان است.

۴- آرای صحیح حوزه انتخابیه، مجموع بندهای (۱) و (۳) این ماده است.

۵- سهم تعداد کرسی‌های هر فهرست از تقسیم کل آرای آن فهرست بر کل آرای صحیح مأخوذه ضربدر تعداد کرسی‌های مورد نیاز آن حوزه انتخابیه به‌دست می‌آید.

۶- سهم تعداد کرسی‌های نامزدهای منفرد از تقسیم آرای مکتسبه تمامی نامزدهای منفرد بر کل آرای صحیح مأخوذه آن حوزه انتخابیه ضربدر تعداد کرسی‌های مورد نیاز آن حوزه به‌دست می‌آید.

تبصره ۱- ملاک عمل در تعیین کرسی‌های مربوط به هر فهرست و نامزدهای منفرد موضوع بندهای (۵) و (۶) این ماده، عدد صحیح است. در این مرحله اعشار محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۲- چنانچه تعداد کرسی‌های کسب شده کمتر از تعداد سقف کرسی‌های مورد نیاز آن حوزه باشد، باقیمانده کرسی‌ها به ترتیب از بالاترین رقم اعشار به آن فهرست یا نامزدهای منفرد اختصاص پیدا می‌کند.

ماده ۲۳- در صورت تساوی آراء در حوزه‌های انتخابیه بیش از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت، قرعه تعیین کننده است. قرعه‌کشی بلافاصله در هیئت اجرایی و با حضور نمایندگان هیئت نظارت شهرستان و نامزدهای ذی‌نفع یا نمایندگان آنها و نماینده فهرستی که آراء آنها مساوی شده است، برگزار می‌شود.

تبصره- در حوزه‌های انتخابیه کمتر از (۵۰۰) هزار نفر جمعیت، بر اساس تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون عمل خواهد شد.

ماده ۲۴- در اجرای بند (۱) ماده (۲۵) قانون، اعضای علی‌البدل حوزه‌های انتخابیه بالای (۵۰۰) هزار نفر جمعیت به شرح زیر است:

- ۱- شوراها دارای (۱۱) نفر عضو اصلی، (۶) نفر علی‌البدل.
- ۲- شوراها دارای (۱۳) نفر عضو اصلی، (۷) نفر علی‌البدل.
- ۳- شوراها دارای (۱۵) نفر عضو اصلی، (۸) نفر علی‌البدل.
- ۴- شورای شهر تهران، (۲۱) نفر عضو اصلی، (۱۱) نفر علی‌البدل.

ماده ۲۵- در صورتی که منتخبان یک حوزه انتخابیه تماماً از یک فهرست انتخاباتی و یا تماماً منفرد باشند، اعضای علی‌البدل مورد نیاز آن حوزه انتخابیه صرفاً از نامزدهای منفرد به ترتیب بیشترین آراء انتخاب خواهند شد.

تبصره- در صورتی که تعداد اعضای منتخب فهرست یک نفر باشد، عضو علی‌البدل به آن فهرست تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۲۶- در اجرای بند (۳) ماده (۲۵) قانون، در صورت فوت، استعفاء یا سلب عضویت یک یا چند نفر از منتخبین شورای اسلامی، جایگزین فرد مذکور به شرح زیر به عنوان عضو علی‌البدل تعیین می‌شود:

۱- چنانچه فرد مستعفی، سلب عضویت شده یا فوتی، عضو فهرست انتخاباتی باشد، فرد جایگزین و علی‌البدل ایشان باید عضو همان فهرست به ترتیب بالاترین رأی باشد. در غیر این صورت نامزد عضو فهرست‌های دیگر یا نامزد منفردی که بالاترین رأی را کسب کرده، جایگزین می‌شود.

۲- چنانچه فرد مستعفی، سلب عضویت شده یا فوتی، جزء نامزدهای منفرد باشد، جایگزین و علی‌البدل ایشان نامزد منفردی است که بالاترین رأی را کسب کرده است. در صورت عدم وجود نامزد منفرد، عضو علی‌البدل از فهرستی که بالاترین رأی را کسب کرده انتخاب می‌شود و فردی که در این فهرست بیشترین رأی را کسب کرده است به عنوان عضو علی‌البدل برگزیده می‌شود.

ماده ۲۷- فرمانداران و بخشداران موظفند، آگهی اسامی نامزدها را که حاوی نام و نام‌خانوادگی تمامی نامزدها، شناسه آنها و فهرست عناوین انتخاباتی احزاب و جبهه‌های سیاسی به انضمام نام اعضای هر فهرست با شناسه آنها است از سامانه انتخابات اخذ و در موعد مقرر منتشر و در شعب اخذ رأی اطلاع‌رسانی کنند.

تبصره- در صورت سلب صلاحیت (موضوع تبصره‌های الف) و (ب) ماده (۶۴) قانون) پس از موعد مذکور در این ماده، فرمانداران موظفند اقدام به حذف یا اضافه کردن نام نامزد رد صلاحیت شده کنند.

ماده ۲۸- در اجرای ماده (۵۶) قانون، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در کلیه مراحل انتخابات، مکلف به ایجاد نظم و جلوگیری از بی‌قانونی است و باید ضمن عدم دخالت در امور اجرایی و نظارت و در راستای برقراری نظم انتخاباتی با مجریان و ناظران همکاری کند و حسب درخواست فرمانداران و بخشداران نیروهای خود را در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۲۹- در انتخابات میان‌دوره‌ای شوراهای اسلامی، در هر حوزه فقط کسانی حق رأی دارند که در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده باشند یا در هیچ حوزه‌ای رأی نداده باشند. رعایت بند (ج) ماده (۳۶) قانون و تبصره آن نیز برای حوزه‌های انتخابیه با جمعیت زیر (۱۰۰) هزار نفر جمعیت الزامی است.

ماده ۳۰- بخشدار یا فرماندار موظف است به محض اطلاع از توقف یا ابطال انتخابات، مراتب را به ستاد انتخابات کشور اعلام کند.

ماده ۳۱- مجلس شورای اسلامی حداقل شش ماه پیش از تشکیل هیئت اجرایی مرکزی به استناد ماده (۶۹) قانون، اعضای هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات را با ذکر سمت ایشان در هیئت، به وزارت کشور معرفی می‌کند.

ماده ۳۲- چگونگی محاسبه حق‌الزحمه مستخدمان دولت که در اجرای ماده (۹۰) قانون، از زمان صدور دستور آغاز انتخابات تا انتهای برگزاری انتخابات، با وزارت کشور، استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بخشدارهای، هیئت‌های اجرایی و هیئت‌های نظارت همکاری می‌کنند به شرح زیر است:

۱- آن دسته از کارکنان دولت که در هر مرحله از انتخابات از سوی یکی از دستگاه‌ها به مراجع یادشده تا شش ماه مأمور می‌شوند، حقوق و مزایای ماهانه خود را بر اساس بند (۷) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۶۸ و آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۲۱) و ماده (۱۲۱) قانون مذکور از دستگاه متبوع دریافت می‌کنند. حقوق و مزایای کارمندی که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نیستند، بر اساس قانون دستگاه متبوع خود محاسبه خواهد شد.

۲- میزان حق‌الزحمه برای آن دسته از کارکنان دولت یا نیروهای مردمی که به صورت داوطلبانه برای رأی‌گیری، قرائت و شمارش آراء با هیئت‌های اجرایی یا هیئت‌های نظارت بر انتخابات همکاری می‌کنند، مطابق آیین‌نامه نحوه پرداخت حق‌الزحمه مجریان و ناظران انتخابات موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۷۱۹۶/ت/۴۰۱۳هـ مورخ ۱۳۸۷/۸/۸ با اصلاحات بعدی آن خواهد بود. پرداخت هرگونه وجهی خارج از چهارچوب این بند تحت هر عنوان ممنوع است.

۳- دستگاه‌های مربوطه موظف به تأمین اعتبار لازم و پرداخت حق‌الزحمه مستخدمان مشمول این ماده از محل اعتبارات مصوب مربوط هستند.

۴- فرماندار یا بخشدار یا رئیس هیئت نظارت می‌توانند برای قدردانی از تلاش‌های مجریان یا ناظران انتخابات، تقدیرنامه کتبی صادر کنند.

۵- تقدیرنامه‌های صادرشده از سوی رؤسای هیئت‌های نظارت استان و شهرستان از نظر برخورداری از مزایای اداری به ترتیب معادل تشویق‌نامه استاندار و فرماندار است.

تبصره- در مأموریت‌های بیش از شش ماه، وزارت کشور موظف به پرداخت حقوق و مزایا تا انتهای دوره مأموریت است.

فصل دوم - هیئت‌های اجرایی

ماده ۳۳- هیئت‌های اجرایی، هیئت‌هایی متشکل از اعضای حقوقی و حقیقی مندرج در مواد (۴۴)، (۴۷) و (۴۸) این آیین‌نامه هستند که تحت عناوین هیئت‌های اجرایی مرکزی شامل هفت نفر عضو اداری به همراه شش نفر عضو معتمد، هیئت اجرایی شهرستان شامل سه نفر عضو اداری به همراه هشت نفر عضو معتمد و هیئت اجرایی بخش شامل چهار نفر عضو اداری به همراه هفت نفر عضو معتمد به منظور اجرای انتخابات تشکیل می‌شوند که از حیث حیطه مسئولیت، به ترتیب با هیئت مرکزی نظارت، هیئت نظارت شهرستان و هیئت نظارت بخش به انجام وظایف قانونی خود می‌پردازند.

ماده ۳۴- جلسات هیئت اجرایی مرکزی با حضور حداقل یازده (۱۱) نفر از اعضاء رسمیت یافته و اخذ تصمیمات با تأیید حداقل نه (۹) نفر لازم‌الاجرا است. رأی ممتنع در حکم رأی مخالف است.

ماده ۳۵- بر اساس ماده (۴۵) قانون و تبصره‌های آن، مدت زمان فرایند مربوط به معرفی معتمدین از سوی وزیر کشور و تأیید آنها توسط هیئت مرکزی نظارت نباید از هفت روز تجاوز کند.

ماده ۳۶- مصوبات هیئت اجرایی مرکزی که از سوی دبیرخانه ستاد انتخابات کشور ابلاغ می‌شود از سوی کمیته‌های ذیل ستاد مذکور پیگیری می‌شود.

ماده ۳۷- در صورت همزمانی برگزاری دو یا چند انتخابات و یا انتخابات میان‌دوره‌ای با انتخابات شوراهای اسلامی، با توافق هیئت‌های نظارت مربوطه تشکیل یک هیئت اجرایی مرکزی مشترک، بلامانع است.

ماده ۳۸- پس از اعلام وصول دستور شروع انتخابات از سوی فرمانداران و بخشداران در سامانه انتخابات، فرمانداران، معتمدین را از تمامی شهرهای شهرستان خود انتخاب می‌کنند. بخشداران نیز معتمدین هیئت اجرایی را از روستاهای همان بخش انتخاب و به هیئت نظارت معرفی می‌کنند.

تبصره ۱- فرمانداران و بخشداران نباید اعضای فعلی شوراهای اسلامی را به عنوان معتمدین هیئت اجرایی به هیئت نظارت معرفی کنند.

تبصره ۲- در اجرای ماده (۴۰) قانون، معتمدین منتخب اصلی و علی‌البدل از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه مربوطه محرومند.

ماده ۳۹- در صورت عدم تأیید صلاحیت کل یا تعدادی از معتمدین، فرمانداران و بخشداران موظفند ظرف (۲۴) ساعت ضمن تشکیل جلسه با اعضای حقوقی هیئت اجرایی و مشورت با آنها افراد جدید را شناسایی کرده و به تعداد دو برابر معتمدین تأییدنشده، افراد واجد شرایط مذکور را برای تأمین کسری معتمدین به هیئت نظارت مربوط معرفی کنند. اعلام نظر اعضای حقوقی، مشورتی است و تصمیم نهایی برای معرفی کسری معتمدین هیئت‌های اجرایی با شخص فرماندار یا بخشدار است.

ماده ۴۰- چنانچه تعداد معتمدین تأییدشده به بیست (۲۰) نفر نرسد و فرماندار یا بخشدار با هیئت نظارت مربوطه به توافق نرسند، فرماندار یا بخشدار موظف است در اسرع وقت مراتب را با شرح مآوقع به منظور تأمین کسری، به استاندار و هیئت نظارت استان و ستاد انتخابات کشور ارسال کند.

تبصره- چنانچه بر اساس قانون، فرایند انتخاب معتمدین توسط استاندار صورت پذیرد، جلسه انتخاب معتمدین اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی در اسرع وقت پس از تصمیم نهایی استاندار و هیئت نظارت استان تشکیل خواهد شد. مدت زمان تشکیل هیئت اجرایی در شهرستان و بخش با احتساب مراحل تأمین کسری معتمدین، نباید از نه (۹) روز تجاوز کند.

ماده ۴۱- فرمانداران و بخشداران در اسرع وقت با ارسال دعوت‌نامه، جلسه انتخاب معتمدین هیئت اجرایی را با حضور نماینده هیئت نظارت مربوطه تشکیل داده و پس از حضور حداقل بیست (۲۰) نفر از معتمدین دعوت‌شده، رسمیت جلسه را اعلام می‌کنند. سپس معتمدین حاضر در جلسه هیئت اجرایی شهرستان از بین خود هشت (۸) نفر و معتمدین حاضر در جلسه هیئت اجرایی بخش هفت (۷) نفر را به عنوان معتمدین اصلی و پنج (۵) نفر را به عنوان معتمدین علی‌البدل هیئت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می‌کنند.

ماده ۴۲- پس از برگزاری جلسه انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی، چنانچه فردی به نحوه انتخاب آنان اعتراض داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را به هیئت نظارت مربوطه تسلیم کند. در صورتی که نظر هیئت نظارت ذی‌ربط مبنی بر ابطال فرایند مذکور باشد، فرماندار و بخشدار مکلفند فرایند انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیئت اجرایی را با لحاظ شرایط قانونی آن تکرار کنند.

ماده ۴۳- رؤسای هیئت‌های اجرایی و نظارت موظفند با هماهنگی و توافق لازم، فردی را که به طور همزمان در بیش از یک هیئت، اعم از اجرایی یا نظارت عضویت دارد، در یک هیئت ابقاء و از سایر هیئت‌ها حذف کنند.

ماده ۴۴- هیئت‌های اجرایی موظفند در اجرای مواد (۷۹) و (۸۲) قانون، هیئت‌های نظارت مربوطه و متناظر خود را در جریان مراحل و امور انتخابات قرار دهند و یک نسخه از تمامی صورت‌جلسات و آگهی‌های خود را به آن هیئت تحویل دهند.

تبصره- فرماندار یا بخشدار موظف است از نماینده هیئت نظارت جهت حضور در جلسات هیئت اجرایی دعوت به عمل آورد.

ماده ۴۵- در اجرای ماده (۵۴) قانون، فرمانداران و بخشداران موظفند، پس از تشکیل هیئت‌های اجرایی شهرستان و بخش و تأیید آن هیئت‌ها، نسبت به تعیین تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه‌های انتخابیه تابعه و ثبت آن در سامانه انتخابات اقدام کنند و مراتب را به اطلاع هیئت نظارت متناظر نیز برسانند.

ماده ۴۶- صدور آگهی انتخابات از طریق سامانه انتخابات صورت می‌پذیرد.
تبصره - در صورت تغییر احتمالی در تعداد و محل شعب اخذ رأی، آگهی مذکور اصلاح و مجدداً اطلاع رسانی می‌شود.

ماده ۴۷- فرمانداران و بخشداران موظفند در اجرای ماده (۵۵) قانون، پس از وصول اسامی اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی از هیئت اجرایی، نسبت به ثبت اسامی آنها در سامانه اقدام و احکام آنان را صادر کنند. رعایت مواد (۳۸) و (۴۰) قانون در انتخاب اعضای شعب اخذ رأی ضروری است.

ماده ۴۸- فرمانداران و بخشداران موظفند، با رعایت مواد (۳۸) و (۴۰) قانون برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی، یک نفر نماینده که باید حتی‌الامکان از کارمندان دولت باشد، از طرف خود، تعیین و نسبت به صدور حکم آنان اقدام کنند و برای تحویل گرفتن صندوق و تعرفه و برگ رأی و سایر اقلام و لوازم انتخاباتی با تعیین تاریخ و محل مراجعه، از ایشان و اعضای شعبه برای شرکت در جلسه توجیهی دعوت به عمل آورند.

تبصره- به منظور جلوگیری از هرگونه خللی در برگزاری برنامه‌های روز ثبت نام و اخذ رأی، هیئت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ کند که در صورت عدم حضور هر یک از اعضای شعبه یا نماینده فرماندار و بخشدار، بلافاصله فرد جایگزین به محل شعبه اعزام گردد.

ماده ۴۹- فرمانداران و بخشداران موظفند ترتیبی اتخاذ کنند که یک روز قبل از روز اخذ رأی، محل شعب ثبت نام و اخذ رأی از طریق اعزام نمایندگان فرماندار و بخشدار بررسی و آماده برگزاری انتخابات شوند.

ماده ۵۰- هیئت اجرایی موظف است با دعوت از نمایندگان فرماندار یا بخشدار و اعضای شعب در جلسه توجیهی، نسبت به آموزش برنامه ثبت نام و اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء و سایر آموزش‌های لازم اقدام کند.

ماده ۵۱- فرمانداران و بخشداران موظفند با اطلاع هیئت نظارت به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که در مناطق دورافتاده و صعب‌العبور حتی‌الامکان یک روز قبل از روز اخذ رأی، تعرفه و برگ‌های رأی و مهر انتخابات و سایر وسایل و لوازم انتخاباتی و تجهیزات الکترونیکی در اختیار نماینده فرماندار یا بخشدار قرار گیرد.

تبصره- نمایندگان فرماندار یا بخشدار موظفند پس از حضور در محل شعب ثبت نام و اخذ رأی، صندوق و دستگاه احراز هویت و تعرفه و سایر اقلام انتخاباتی را در اختیار رئیس شعبه قرار دهند. مسئولیت پیگیری و تأمین کسری احتمالی تعرفه به عهده نمایندگان فرماندار و بخشدار و مسئولیت حفظ و حراست از برگ‌های رأی به منظور جلوگیری از خروج آنها از محل شعبه اخذ رأی، به عهده اعضای شعبه و مأموران انتظامی است.

ماده ۵۲- هیئت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ کند تا شعب ثبت نام و اخذ رأی حداقل یک ساعت قبل از شروع اخذ رأی آماده به کار شوند و مسئولین شعبه در محل حاضر باشند. این امر با همکاری نمایندگان فرماندار یا بخشدار و اعضای شعب اخذ رأی صورت می‌پذیرد.

ماده ۵۳- هیئت‌های نظارت در شهرستان و بخش موظفند نمایندگان خود در شعب اخذ رأی را ظرف (۷۲) ساعت قبل از روز اخذ رأی به ترتیب به فرماندار و بخشدار حوزه انتخابیه معرفی کنند. تبصره ۱- در صورت تعیین و معرفی کتبی ناظر برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی از طرف هیئت نظارت شهرستان یا بخش، فرمانداران یا بخشداران موظفند نسبت به اعزام وی به نحوی که قبل از شروع اخذ رأی در محل شعبه حضور داشته باشد، اقدام کنند. تبصره ۲- در صورت همزمانی انتخابات شوراها با انتخابات‌های دیگر، هیئت‌های نظارت مربوطه می‌توانند با توافق و هماهنگی خود، از ناظران و امکانات مشترک استفاده کنند. تبصره ۳- تمامی امور مربوط به تصمیمات اجرایی در شعبه بر عهده نماینده فرماندار و بخشدار و تمامی وظایف و اختیارات نظارتی در شعبه بر عهده ناظر مسئول شعبه است.

ماده ۵۴- هیئت مرکزی نظارت در اجرای تبصره (۴) ماده (۸۷) قانون، به تخلفات انتخاباتی عوامل نظارت (اعم از هیئت‌های نظارت و عوامل معرفی شده در ماده (۷۷) قانون) غیرکارمند، رسیدگی می‌کند. مجازات متخلف، یک تا سه دوره محرومیت از همکاری به عنوان عامل اجرایی یا نظارت در انتخابات مقرر در اصل ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است. تصمیمات این هیئت از طریق اظهارنامه رسمی به متخلف ابلاغ می‌شود. این تصمیمات قطعی است.

ماده ۵۵- فرمانداران و بخشداران موظفند برای حفاظت شعب ثبت نام و اخذ رأی با همکاری و انتخاب فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به تعداد لازم از مأموران انتظامی تأمین و ضمن صدور ابلاغ نامبردگان، آنان را به همراه نماینده خود و ناظر و اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی به محل اعزام کنند.

تبصره- در صورت نیاز به نیروهای کمکی و درخواست کتبی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، با تصویب شورای تأمین استان، سایر نیروهای نظامی با آن فرماندهی، همکاری می‌کنند.

فصل سوم - هیئت‌های نظارت

ماده ۵۶- در اجرای ماده (۶۹) قانون و به استناد ماده (۷۳) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراها، هیئت مرکزی نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشور متشکل از سه (۳) نفر از اعضای کمیسیون شوراها و امور داخلی و دو (۲) نفر از اعضای کمیسیون اصل نودم به انتخاب مجلس شورای اسلامی تشکیل می‌شود.

تبصره- در صورتی که به تعداد لازم از کمیسیون‌های مذکور داوطلب نباشد، مجلس شورای اسلامی از میان سایر نمایندگان داوطلب پنج نفر را انتخاب می‌کند.

ماده ۵۷- در اجرای ماده (۶۹) قانون و به استناد ماده (۷۴) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشور در هر استان، هیئت نظارت استان مرکب از سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی آن استان به تعیین هیئت مرکزی نظارت تشکیل می‌شود. هیئت مرکزی نظارت پس از تعیین اعضای هیئت نظارت استان، اسامی آنان را به منظور اطلاع ستاد انتخابات استان به ستاد انتخابات کشور اعلام می‌کند.

تبصره - در هر استانی که تعداد نمایندگان آن از سه (۳) نفر کمتر باشد و یا به حدنصاب از آن استان داوطلب نباشد، تعیین بقیه اعضاء از بین نمایندگان استان‌های مجاور با هیئت مرکزی نظارت است.

ماده ۵۸- ستاد انتخابات استان پس از وصول اسامی اعضای هیئت نظارت استان از ستاد انتخابات کشور، اسامی نامبردگان را به فرمانداری‌های تابعه اعلام می‌کند.

ماده ۵۹- هیئت نظارت استان در هر شهرستان، هیئت نظارت شهرستان بر انتخابات شوراهای اسلامی شهر را مرکب از پنج (۵) نفر از معتمدین محل تشکیل می‌دهد و اسامی آنان را به فرمانداری ذی‌ربط و ستاد انتخابات استان اعلام می‌کند.

تبصره- در اجرای تبصره ماده (۶۹) قانون در صورت بروز اختلاف نسبت به معرفی عضو پیشنهادی هیئت نظارت از سوی نمایندگان هر شهرستان، نظر هیئت نظارت استان ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

ماده ۶۰- فرماندار مکلف است پس از وصول اسامی اعضای هیئت نظارت شهرستان، اسامی نامبردگان را به بخشداران تابعه اعلام کند.

ماده ۶۱- هیئت نظارت شهرستان برای هر بخش، هیئت نظارت بخش را مرکب از سه نفر معتمد محلی برای نظارت بر انتخابات بخش تشکیل می‌دهد و اسامی آنان را به بخشدار و فرماندار مربوطه اعلام می‌کند.

ماده ۶۲- شرکت اعضای هیئت نظارت شهرستان و بخش در جلسات هیئت اجرایی به منظور نظارت بر صحت برگزاری انتخابات است و عدم حضور آنان در جلسات و یا خودداری از امضای صورتجلسات مانع از ادامه کار انتخابات نخواهد بود.

ماده ۶۳- هیئت‌های نظارت در چارچوب قانون و آیین‌نامه اجرایی تنها ناظر بر اجرای صحیح قانون هستند و حق دخالت در امور اجرایی انتخابات را ندارند.

ماده ۶۴- زمان تشکیل هیئت‌های نظارت باید قبل از تشکیل هیئت‌های اجرایی متناظر باشد.

فصل چهارم - اعلام داوطلبی، بررسی سوابق و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۶۵- فرمانداران و بخشداران مکلفند در اجرای مواد (۶۰) و (۶۱) قانون بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات از وزارت کشور و تشکیل هیئت اجرایی، تاریخ شروع و خاتمه ثبت نام از داوطلبان و شرایط انتخاب‌شوندگان، مدارک مورد نیاز و مفاد پرسشنامه اعلام داوطلبی را برای بارگذاری در سامانه از طرق مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند.

تبصره- ثبت نام از داوطلبان انتخابات شوراهای اسلامی کشور طی هفت (۷) روز از ساعت (۸) تا (۱۶) به صورت الکترونیکی در سامانه اعلامی وزارت کشور صورت می‌پذیرد و در صورت ضرورت با تشخیص ستاد انتخابات کشور، فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها به عنوان مراکز حوزه‌های انتخابیه، ثبت نام حضوری را انجام می‌دهند.

ماده ۶۶- در صورت ضرورت و تشخیص وزارت کشور به ثبت نام حضوری از داوطلبان انتخابات شورای اسلامی روستا، ثبت نام از داوطلبان هر روستا به صورت حضوری در محل فرمانداری‌ها یا بخشداری‌های مربوطه انجام می‌شود.

ماده ۶۷- فرمانداران و بخشداران به عنوان رؤسای هیئت‌های اجرایی حوزه‌های انتخابیه موظفند امکانات لازم جهت ثبت نام حضوری از داوطلبان را پیش‌بینی کنند تا در صورت ضرورت و اعلام وزارت کشور ثبت نام از داوطلبان به صورت حضوری در محل فرمانداری یا بخشداری صورت پذیرد.

تبصره ۱- مدارک مورد نیاز برای ثبت نام غیرحضوری در سامانه به شرح زیر است:

- ۱- تصویر کارت ملی.
 - ۲- تصویر مدرک تحصیلی بر اساس بند (ز) ماده (۳۷) قانون.
 - ۳- تصویر کارت پایان خدمت یا معافیت دائم خدمت نظام وظیفه عمومی (برای آقایان).
 - ۴- یک قطعه عکس جدید ۳×۴.
 - ۵- گواهی تأییدیه استعفاء برای مشمولین ماده (۴۱) قانون.
 - ۶- گواهی عدم سوءپیشینه که از زمان دریافت آن بیش از سه ماه نگذشته باشد.
- تبصره ۲- مدارک مورد نیاز برای ثبت نام حضوری داوطلبان در فرمانداری و بخشداری‌های مربوطه به شرح زیر است:

- ۱- اصل کارت ملی.
- ۲- اصل کارت پایان خدمت یا معافیت دائم خدمت وظیفه عمومی (برای آقایان).
- ۳- یک قطعه عکس جدید ۳×۴.
- ۴- اصل مدرک تحصیلی بر اساس بند (ز) ماده (۳۷) قانون.
- ۵- گواهی تأییدیه استعفا برای مشمولین ماده (۴۱) قانون.
- ۶- گواهی عدم سوءپیشینه که از زمان دریافت آن بیش از سه ماه نگذشته باشد.

ماده ۶۸- صدور اطلاعیه آخرین مهلت استعفای مشمولین ماده (۴۱) قانون و دریافت گواهی عدم سوء پیشینه از سوی داوطلبان موضوع تبصره (۲) ماده (۳۷) قانون، چهار ماه قبل از ثبت نام توسط وزارت کشور صورت می‌پذیرد.

ماده ۶۹- ملاک ثبت نام نهایی از داوطلبان در انتخابات شوراها اخذ شناسه رهگیری است. شناسه رهگیری در ثبت نام غیرحضورى با پایان ثبت نام توسط سامانه وزارت کشور صادر می‌شود و در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد و در ثبت نام حضورى نیز رسید ثبت نام نهایی توسط فرمانداری و بخشداری مربوطه صادر می‌شود و در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد. عدم دریافت این شناسه و رسید به منزله عدم ثبت نام در انتخابات است.

ماده ۷۰- صدور و یا استفاده از گواهی خلاف واقع، حسب قوانین، موجب پیگیری قضایی علیه صادرکننده و داوطلب استفاده‌کننده خواهد بود.

ماده ۷۱- چنانچه در مدت زمان مجاز ثبت نام، سامانه الکترونیکی وزارت کشور دچار اختلال یا قطعی مقطعی گردد، به تناسب زمان قطعی سامانه، فرصت مکفی در اختیار ثبت نام کنندگان قرار می‌گیرد. تشخیص مدت زمان تمدید بر عهده ستاد انتخابات کشور است. همچنین در صورت اختلال یا قطعی مداوم سامانه مذکور با تشخیص و دستور وزارت کشور، ثبت نام به صورت حضورى در فرمانداری و بخشداری مربوط انجام خواهد شد.

ماده ۷۲- وزارت کشور در پایان هر روز از ثبت نام، فهرست اسامی داوطلبان را از طریق سامانه انتخابات به هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوطه و مراجع استعلامی مندرج در ماده (۶۲) قانون ارسال می‌کند.

تبصره ۱- مراجع استعلامی موضوع ماده (۶۲) قانون موظفند پاسخ استعلام‌ها را ظرف (۱۰) روز پس از وصول اسامی و مشخصات داوطلبان، به صورت الکترونیکی و محرمانه به ستاد انتخابات کشور اعلام کنند.

تبصره ۲- ادارات و دفاتر فناوری اطلاعات مراجع پنجگانه و هیئت مرکزی نظارت موظفند، قبل از صدور دستور شروع انتخابات نسبت به راه‌اندازی و فراهم کردن سازوکارهای فنی لازم جهت برقراری صفحه تبادل اطلاعات الکترونیک (وب سرویس) یا اخذ دسترسی سامانه‌ای از سامانه انتخابات با هماهنگی مرکز توسعه فناوری اطلاعات، امنیت و هوشمندسازی وزارت کشور اقدام کنند.

ماده ۷۳- ستاد انتخابات کشور موظف است نتیجه استعلام‌های دریافتی از مراجع مذکور را به فرمانداری و بخشداری‌های مربوطه ارسال کند.

ماده ۷۴- هیئت‌های اجرایی و نظارت می‌توانند در راستای احراز شرایط مندرج در بند (ز) ماده (۳۷) و (۴۱) قانون، از نتایج استعلام از دیگر مراجع همچون وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه، دانشگاه آزاد اسلامی برای صحت‌سنجی مدارک تحصیلی و از سازمان اداری و استخدامی کشور برای مشاغل مشمول استعفاء و تشخیص همترازی آنان با مقامات ماده (۴۱) قانون از طریق سامانه انتخابات یا سامانه فیما بین استفاده کنند.

تبصره ۱- عدم ارسال پاسخ از سوی مراجع استعلامی به منزله عدم سوءسابقه و صحت مدارک داوطلب است.

تبصره ۲- دستگاه متخلف در عدم ارسال پاسخ، مشمول مجازات تبصره (۲) ماده (۶۲) قانون می‌شود.

ماده ۷۵- فرمانداران و بخشداران مکلفند به منظور رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، بلافاصله پس از دریافت پاسخ استعلام‌ها از وزارت کشور، جلسه هیئت اجرایی را تشکیل داده و با استفاده از نتایج استعلام‌ها و با رعایت مفاد مواد (۳۷)، (۴۱)، (۴۲)، (۴۳)، (۶۵) و (۶۶) قانون، ظرف (۱۴) روز نسبت به تعیین صلاحیت داوطلبان اقدام و مراتب را صورتجلسه و ضمن درج در سامانه، نتایج را از طریق سامانه انتخابات و یا در صورت ضرورت به صورت مکتوب به هیئت‌های نظارت مربوطه اعلام کنند.

تبصره- در صورت رد صلاحیت داوطلبان، هیئت اجرایی مکلف است، مراتب را با ذکر اسناد و مدارک متقن و مستند به مواد قانونی و بندها و تبصره‌های آنها، صورتجلسه کرده و به همراه اسامی سایر داوطلبان به هیئت نظارت متناظر ارسال کند.

ماده ۷۶- عدم تأیید صلاحیت داوطلبان نمایندگی شوراهای اسلامی کشور در مورد شرط اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید مستند و بر اساس مدارک و اسناد معتبر باشد که توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرایی و نظارتی ارسال شده است.

تبصره ۱- بررسی سوابق و تعیین صلاحیت داوطلبان در هیئت‌های اجرایی و نظارت باید منطبق با مواد (۳۷)، (۳۹)، (۴۱)، (۴۲)، (۴۳) قانون و ماده واحده قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف مصوب ۱۳۷۸ باشد.

تبصره ۲- ملاک ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت مطلقه فقیه، اظهار، اعلام یا هر طریق دیگری است که به صورت مستند توسط داوطلب اظهار شده باشد.

ماده ۷۷- هیئت‌های نظارت شهرستان و بخش پس از وصول صورتجلسات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، به استناد ماده (۶۴) قانون موظفند ظرف (۲۰) روز از وصول صورتجلسات، با رعایت کامل مواد (۳۷)، (۴۱)، (۴۲)، (۴۳) و (۶۵) قانون، نظر خود مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان را صورتجلسه کرده و از طریق سامانه انتخابات به ترتیب به فرماندار و بخشدار مربوطه اعلام کنند.

تبصره ۱- هیئت نظارت بخش موظف است صورتجلسه نتیجه رسیدگی به صلاحیت داوطلبان روستاها را به هیئت نظارت شهرستان ارسال کند.

تبصره ۲- هیئت نظارت شهرستان موظف است صورتجلسه نتیجه رسیدگی به صلاحیت داوطلبان شهرها را به هیئت نظارت استان ارسال کند.

ماده ۷۸- فرماندار موظف است پس از وصول نظر هیئت نظارت شهرستان، مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان شورای اسلامی شهر، بلافاصله با رعایت ماده (۶۵) قانون مراتب تأیید یا رد صلاحیت هر یک از داوطلبان را به طور محرمانه و کتبی به آنها اعلام کند. نظر هیئت نظارت شهرستان در این مرحله در خصوص داوطلبان تأیید صلاحیت شده قطعی و نهایی است و امکان بررسی صلاحیت مجدد داوطلبان تأیید صلاحیت شده در هیئت نظارت بالادستی (استان) وجود ندارد.

تبصره ۱- داوطلبان رد صلاحیت شده ظرف چهار روز پس از دریافت نظر هیئت نظارت شهرستان به استناد بند (ب) ماده (۶۴) قانون می‌توانند ضمن درخواست دلایل رد صلاحیتشان، شکایت خود را به هیئت نظارت استان یا هیئت اجرایی شهرستان تسلیم کنند.

تبصره ۲- چنانچه مراجع مندرج در تبصره بند (ب) ماده (۶۴) قانون، ادله جدیدی مبنی بر سوءسابقه داوطلبان به دست آورده باشد و از طریق وزارت کشور به هیئت نظارت استان ارسال کنند، هیئت نظارت استان موظف است ظرف یک هفته پس از اعلام مراجع مزبور، اقدام به بررسی مجدد صلاحیت داوطلب بر اساس مدارک و اسناد جدید کند. در صورت رد صلاحیت داوطلب توسط هیئت نظارت استان، مراتب رد صلاحیت از سوی هیئت مزبور به داوطلب و هیئت مرکزی نظارت ارسال می‌شود و داوطلب رد صلاحیت شده می‌تواند ظرف دو روز اعتراض خود را به هیئت مرکزی نظارت اعلام کند. هیئت مرکزی نظارت موظف است ظرف پنج روز اقدام به بررسی مجدد صلاحیت داوطلب کرده و مراتب را جهت اعلام به داوطلب به وزارت کشور و هیئت نظارت استان اعلام کند. نظر هیئت مرکزی نظارت در این خصوص قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۷۹- هیئت نظارت استان موظف است ظرف هفت (۷) روز ضمن بررسی، نظر خود در خصوص تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبان شورای اسلامی شهر که صلاحیتشان در هیئت نظارت شهرستان رد شده و شاکی بوده‌اند را با تنظیم صورتجلسه به ضمیمه نامه رسمی از طریق سامانه انتخابات به ستاد انتخابات استان ظرف یک روز ارسال کند. ستاد انتخابات استان مراتب را به منظور ابلاغ به داوطلب ظرف یک روز به اطلاع فرمانداری‌های مربوطه می‌رساند.

ماده ۸۰- بخشدار موظف است پس از وصول نظر هیئت نظارت بخش، مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان شورای اسلامی روستا، بلافاصله با رعایت مفاد ماده (۶۵) قانون مراتب تأیید یا رد صلاحیت هر یک از داوطلبان را به طور محرمانه و کتبی به آنها اعلام کند. نظر هیئت نظارت بخش در این مرحله در خصوص داوطلبان تأیید صلاحیت شده قطعی و نهایی است و امکان بررسی صلاحیت مجدد داوطلبان تأیید صلاحیت شده در هیئت نظارت بالادستی (شهرستان) وجود ندارد.

تبصره ۱- داوطلبان رد صلاحیت شده ظرف چهار روز پس از دریافت نظر هیئت نظارت بخش به استناد بند (الف) ماده (۶۴) قانون می‌توانند ضمن درخواست دلایل رد صلاحیتشان، شکایت خود را به هیئت نظارت شهرستان یا هیئت اجرایی بخش تسلیم نمایند.

تبصره ۲- هیئت نظارت شهرستان موظف است ظرف هفت روز بررسی و نظر خود در خصوص تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبان شورای اسلامی روستا که صلاحیتشان در هیئت نظارت بخش رد شده و شاکی بوده‌اند را با تنظیم صورتجلسه به ضمیمه نامه رسمی از طریق سامانه انتخابات به هیئت نظارت بخش ظرف یک روز ارسال کند. هیئت نظارت بخش مراتب را به منظور ابلاغ به داوطلب ظرف یک روز به اطلاع بخشدار مربوطه می‌رساند.

تبصره ۳- چنانچه مراجع مندرج در تبصره بند (الف) ماده (۶۴) قانون، ادله جدیدی مبنی بر سوءسابقه داوطلبان به دست آورده باشد و از طریق وزارت کشور به هیئت نظارت شهرستان ارسال کنند، هیئت نظارت شهرستان موظف است ظرف یک هفته پس از اعلام مراجع مزبور، اقدام به بررسی مجدد صلاحیت داوطلب بر اساس مدارک و اسناد جدید کند. در صورت رد صلاحیت داوطلب توسط هیئت نظارت شهرستان، مراتب رد صلاحیت از سوی هیئت مزبور به داوطلب و هیئت نظارت استان ارسال می‌شود و داوطلب رد صلاحیت شده می‌تواند ظرف دو روز اعتراض خود را به هیئت نظارت استان اعلام کند. هیئت نظارت استان موظف است ظرف پنج روز اقدام به بررسی مجدد صلاحیت داوطلب کرده و مراتب را جهت اعلام به داوطلب به ستاد انتخابات استان و هیئت نظارت شهرستان اعلام کند. نظر هیئت نظارت استان در این خصوص قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۸۱- در اجرای تبصره ماده (۶۵) قانون، داوطلب رد صلاحیت شده شهر و روستا می‌تواند ظرف چهار روز از تاریخ اعلام نهایی نتایج بررسی صلاحیت‌ها، درخواست خود مبنی بر انتشار عمومی دلایل، مدارک و اسناد رد صلاحیتش را تسلیم هیئت نظارت شهرستان کند. هیئت نظارت شهرستان ظرف دو روز موضوع را بررسی و نتیجه را به هیئت اجرایی شهرستان ارسال می‌کند. هیئت اجرایی شهرستان نیز مکلف است ظرف دو روز دلائل، مدارک و مستندات دریافتی در خصوص رد صلاحیت داوطلب را به صورت عمومی در حوزه انتخابیه منتشر نماید.

ماده ۸۲- بخشدار موظف است پس از وصول نظر هیئت نظارت شهرستان، آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی شورای اسلامی روستا را حداکثر ظرف سه (۳) روز تهیه و نه (۹) روز قبل از روز اخذ رأی به منظور اطلاع اهالی حوزه انتخابیه، در حوزه مذکور منتشر کند و تمهیدات نصب آن را در شعب اخذ رأی نیز فراهم آورد.

ماده ۸۳- فرماندار موظف است پس از وصول نظر هیئت نظارت استان، آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی شورای اسلامی شهر را حداکثر ظرف سه (۳) روز تهیه و نه (۹) روز قبل از روز اخذ رأی به منظور اطلاع اهالی حوزه انتخابیه، در حوزه مذکور منتشر کند و تمهیدات اطلاع رسانی آن در شعب اخذ رأی را نیز فراهم آورد.

تبصره - ترتیب اسامی نامزدها و ترتیب فهرست‌های انتخاباتی بر اساس حروف الفبا است و شناسه انتخاباتی نامزدها نیز منحصر به فرد است که توسط سامانه انتخابات به هر نامزد یا فهرست انتخاباتی تخصیص می‌یابد.

ماده ۸۴- در اجرای تبصره (۴) ماده (۳۷) قانون، نامزدهای تأیید صلاحیت شده شورای شهر و روستا می‌توانند صرفاً برای یکبار و نهایتاً تا پانزده (۱۵) روز قبل از روز اخذ رأی، حوزه انتخابیه خود را در محدوده شهرها و روستاهای همان شهرستان و با احراز شرایط مندرج در مواد (۳۷)، (۴۱) و (۴۲) قانون، از طریق درخواست کتبی به هیئت اجرایی مربوطه تغییر دهند. چنانچه بررسی این درخواست مربوط به هیئت اجرایی دیگری غیر از هیئت اجرایی مربوطه باشد، هیئت اجرایی مبداء ظرف یک (۱) روز پس از وصول درخواست، مدارک نامزد مورد نظر را به هیئت اجرایی مقصد ارسال می‌کند. هیئت اجرایی مقصد موظف است ظرف (۴۸) ساعت موضوع درخواست را در جلسه مشترک با هیئت نظارت مربوطه مورد بررسی قرار داده و اعلام نظر کند. چنانچه با درخواست تغییر حوزه موافقت شود، پرونده انتخاباتی نامزد درخواست کننده به حوزه انتخابیه مقصد منتقل خواهد شد و در صورت رد درخواست وی، به استناد مواد قانونی مذکور، تأیید صلاحیت نامزد برای حضور در انتخابات در حوزه انتخابیه اولیه به قوت خود باقی است.

تبصره - داوطلبانی که در مرحله آخر بررسی شکایات مربوط به فرآیند بررسی صلاحیت‌ها، صلاحیتشان از سوی هیئت نظارت بالادستی مورد تأیید قرار می‌گیرد، ظرف (۲۴) ساعت از زمان ابلاغ تأیید صلاحیت، می‌توانند درخواست تغییر حوزه انتخابیه خود را به هیئت اجرایی مربوطه تسلیم کنند.

ماده ۸۵- نامزدها و دبیران کل یا بالاترین مقامات احزاب و جبهه‌های سیاسی، قائم مقامان و رؤسای شوراهای مرکزی احزاب که فهرست انتخاباتی ارائه کرده‌اند، با لحاظ ماده (۳۵) قانون، می‌توانند نماینده یا نمایندگان خود را جهت حضور در شعب اخذ رأی با ارائه فهرست مشخصات سجلی، شماره ملی و یک قطعه عکس (۳×۴) در قالب فایل الکترونیکی به هیئت اجرایی حوزه انتخابیه معرفی کنند و یا در سامانه معرفی شده توسط ستاد انتخابات کشور ثبت کنند.

تبصره ۱- هیئت‌های اجرایی موظفند پنج روز قبل از روز اخذ رأی، اسامی نمایندگان نامزدها را دریافت کرده و تا (۲۴) ساعت قبل از روز اخذ رأی، اقدام به صدور کارت شناسایی یا معرفی‌نامه ورود به شعبه برای آنها کنند. تمامی مراحل مذکور می‌تواند از طریق درگاه معرفی شده توسط وزارت کشور و به صورت غیرحضور انجام شود.

تبصره ۲- نماینده تام‌الاختیار معرفی شده احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌تواند برای هر حوزه انتخابیه نماینده ویژه در این خصوص معرفی کند. در صورتی که احزاب، دفتر شهرستانی داشته باشند می‌توانند نمایندگان خود را از طریق دفتر حزب در شهرستان نیز معرفی کنند. احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌توانند به صورت مشترک بر اساس سهمیه اختصاص یافته در شعب اخذ رأی، نماینده داشته باشند.

ماده ۸۶- تشخیص تعداد نمایندگان هر فهرست انتخاباتی در شعب اخذ رأی، با هیئت اجرایی مربوطه است. نامزدهای حاضر در فهرست‌های انتخاباتی نمی‌توانند منفرداً نماینده در شعب اخذ رأی معرفی کنند.

ماده ۸۷- نمایندگان نامزدها یا نمایندگان احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌توانند بدون دخالت در انجام وظایف سایر مسئولان شعبه، قبل از مهر و موم (پلمب) صندوق تا پایان زمان اخذ رأی، شمارش آراء و تنظیم صورتجلسه در شعبه حضور داشته باشند. ایجاد زمینه ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در محل اخذ رأی، جرم بوده و مستوجب جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی و هشت سال محرومیت از عضویت و مسئولیت در شعب اخذ رأی است.

ماده ۸۸- نمایندگان نامزدها یا احزاب و جبهه‌های سیاسی در صورت مشاهده تخلف، شخصاً یا از طریق نامزد مربوط و یا نماینده ویژه آن حزب یا جبهه در حوزه انتخابیه، باید مراتب را به صورت کتبی به نماینده فرماندار یا بخشدار و یا ناظر شعبه و یا هیئت‌های اجرایی و نظارت اعلام کنند.

ماده ۸۹- تدارکات و تأمین احتیاجات مورد تقاضای هر یک از نمایندگان نامزدها و احزاب و جبهه‌های سیاسی در شعب اخذ رأی، به عهده نامزد، حزب و جبهه معرفی‌کننده آنان خواهد بود.

فصل پنجم - تبلیغات

ماده ۹۰- در فعالیتهای انتخاباتی، انجام امور زیر ممنوع است:

- ۱- تبلیغ علیه دیگر نامزدها و هرگونه هتک حرمت و حیثیت و تهدید آنان.
- ۲- نوشتن یا اظهار مطالب خلاف واقع.
- ۳- دیوارنویسی، راه‌اندازی کاروان‌های تبلیغاتی.
- ۴- استفاده از بلندگوهای سیار خارج از محل سخنرانی و یا ستاد تبلیغاتی.
- ۵- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی تحت عنوان داوطلبی خارج از مهلت قانونی تبلیغات.
- ۶- اخلال و برهم زدن اجتماعات و سخنرانی‌های قانونی و تعرض به ستادهای انتخاباتی نامزدها.

۷- دادن هرگونه وعده انتخاباتی خارج از حدود صلاحیت شوراهای اسلامی توسط نامزدها.

۸- استفاده از آثار تبلیغاتی متضمن موارد مغایر عفت عمومی و یا موازین شرع.

۹- اقدامات مغایر امنیت ملی نظیر ایجاد تفرقه قومی و مذهبی.

۱۰- استفاده از نمادهای خاص نظیر لباس یا رنگ مشخص جهت تبلیغات نامزدها در شعب

اخذ رأی.

۱۱- انتشار و اعلام نظر یا تصویر مقامات و مدیران و اشخاص موضوع ماده (۱۰۰) قانون، به نفع یا ضرر نامزدها و جریان‌ها و احزاب و گروه‌های سیاسی در جریان انتخابات به جز مواردی که قبلاً جنبه عمومی پیدا کرده، با ذکر عنوان و مسئولیت آنان.

تبصره- استفاده از صدا و سیما و میز خطابه نماز جمعه یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد ممنوع است.

۱۲- استفاده از اظهارنظر، نام، تصویر یا نماد سایر اشخاص حقیقی و حقوقی و همچنین احزاب و گروه‌های سیاسی بدون ارائه موافقت کتبی آنها به هیئت اجرایی.

۱۳- پاره یا معدوم کردن عکس و آثار تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی در مدت زمان قانونی تبلیغات که در محل مجاز الصاق یا نصب شده باشد.

۱۴- استفاده از وسایل و امکانات وزارتخانه‌ها و ادارات، شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته به آن‌ها و نهادها و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر نحو و میزان) استفاده می‌کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل مذکور.

۱۵- دستور و یا تحریک کارکنان تمامی دستگاه‌های اجرایی برای فعالیت تبلیغاتی به نفع یا ضرر نامزدها، توسط مقامات دستگاه‌های مزبور (اعم از وقت اداری یا خارج از آن).

تبصره ۱- فعالیت انتخاباتی دست‌اندرکاران انتخابات در ساعات و محیط‌های اداری و غیر اداری در حوزه مسئولیت خود ممنوع است.

تبصره ۲- فعالیت انتخاباتی کارمندان در ساعات اداری ممنوع است.

۱۶- الصاق هر گونه آثار تبلیغاتی نامزدها بر روی علائم راهنمایی و رانندگی، تابلوی بیمارستان‌ها، تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و تابلوهای نصب شده در معابر عمومی توسط بخش دولتی و وابسته به دولت و همچنین تأسیسات عمومی و دولتی و صندوق‌های پست، باجه‌های تلفن، پست‌های برق و تلفن، تابلوها و املاک بخش خصوصی (مگر با رضایت مالکان یا متصرفان) و هرگونه تابلوی راهنما ممنوع بوده و مأمورین انتظامی در صورت مشاهده چنین مواردی موظفند متخلفان را جلب و به‌منظور تعقیب قانونی به مقامات قضایی تحویل نمایند. بخش‌داری‌ها و فرمانداری‌ها موظفند با استفاده از امکانات محلی و همکاری دهیاری‌ها و شهرداری‌ها نسبت به امحای چنین اوراقی اقدام کنند.

تبصره- درجات تحصیلی و سوابق خدمات و فعالیت‌های مورد ادعا در آثار تبلیغاتی، باید مستند به مدارکی باشد که در صورت نیاز هیئت اجرایی، ارائه آن امکانپذیر باشد.

ماده ۹۱- استفاده از امکانات تبلیغی مؤسساتی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می‌کنند با رعایت ضوابط و انعقاد قرارداد و اخذ وجه از اشخاص حقیقی و حقوقی که برای آنها کارهای تبلیغاتی انجام می‌دهند (مثل نشریات وابسته به دولت)، در تبلیغات انتخاباتی بلامانع است.

ماده ۹۲- احزاب و جبهه‌های سیاسی که در حوزه انتخابیه تهران، ری و تجریش در دوره هفتم انتخابات شوراهای اسلامی اقدام به ارائه فهرست می‌نمایند و از دوره هشتم انتخابات به بعد، در شهرهای با جمعیت بیش از (۵۰۰) هزار نفر که مشمول تبصره ماده (۲۵) قانون می‌باشند، مکلفند نشانی محل ستاد و مشخصات مسئول آن و سایر اطلاعات درخواستی را از طریق نماینده دفتر آن حزب در شهرستان و یا فردی که توسط نماینده تام‌الاختیار حزب و جبهه در کشور معرفی شده است، به هیئت اجرایی مربوطه ارائه کنند.

تبصره ۱- احزاب و جبهه‌های سیاسی در شهرهای با جمعیت بیش از (۵۰۰) هزار نفر، می‌توانند به تعداد مندرج در ماده (۹۸) قانون بصورت مستقل یا ائتلافی ستاد تبلیغات انتخاباتی داشته باشند.

تبصره ۲- افراد حاضر در فهرست‌های انتخاباتی شهرهای با جمعیت بیش از (۵۰۰) هزار نفر و مشمول تبصره ماده (۲۵) قانون می‌توانند بصورت مستقل نیز ستاد انتخاباتی داشته باشند.

ماده ۹۳- نامزدها و احزاب و جبهه‌های سیاسی موظفند مسئولین ستادهای تبلیغات و طرفداران خود را به نحو مقتضی نسبت به مفاد ماده (۹۴) قانون و تبصره‌های آن توجیه کرده و نسبت به رعایت مقر قانون تأکید کنند.

ماده ۹۴- نصب تابلو که نشان‌دهنده مکان ستاد تبلیغات انتخاباتی نامزدها و احزاب و جبهه‌های سیاسی باشد، الزامی است.

تبصره ۱- نامزدها مکلفند جهت برپایی سخنرانی عمومی و یا تجمعات قانونی خارج از محل ستاد تبلیغات انتخاباتی خود، صرفاً در محل‌های تأییدشده توسط هیئت اجرایی اقدام کنند.

تبصره ۲- نصب و استفاده از بلندگو صرفاً در محل ستاد تبلیغاتی نامزدها و محل سخنرانی ایشان مجاز است.

تبصره ۳- در روستاها هر نامزد می‌تواند یک ستاد تبلیغات انتخاباتی داشته باشد.

ماده ۹۵- دستورالعمل مصادیق مجاز و غیرمجاز تبلیغات انتخابات در فضای مجازی و حقیقی با توجه به اقتضائات روز، پس از تدوین در هیئت اجرایی مرکزی و تأیید آن از سوی هیئت مرکزی نظارت، مطابق با مفاد ماده (۱۱۹) این آیین‌نامه برای تمامی نامزدها، احزاب و جبهه‌های سیاسی لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۹۶- هر نامزد انتخاباتی یا حزب و جبهه سیاسی می‌تواند یک ستاد تبلیغاتی به صورت تارنمای مجازی داشته باشد. نامزدها و نمایندگان احزاب و جبهه‌های سیاسی باید ضمن رعایت مفاد دستورالعمل مصادیق مجاز و غیرمجاز تبلیغات انتخابات در فضای مجازی و حقیقی نشانی و مشخصات درگاه و مسئول آن را به هیئت اجرایی مربوطه اعلام کرده و پیوند (لینک) آن را در سامانه معرفی شده توسط ستاد انتخابات کشور ثبت کنند.

تبصره ۱- آدرس سایر پیام‌رسان‌های مجاز و برنامه‌های قانونی باید در درگاه معرفی شده توسط نامزد ثبت شود.

تبصره ۲- مسئولیت صحت مطالب منتشره در تارنما، پیام‌رسان‌ها و برنامه‌های معرفی شده از سوی نامزدها، احزاب و جبهه‌های سیاسی، بر عهده شخص نامزد و دبیرکل حزب و بالاترین مقام آن حزب یا جبهه، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب ارائه دهنده فهرست انتخاباتی است.

ماده ۹۷- در اجرای ماده (۹۸) قانون، در صورت ارتکاب جرائم انتخاباتی در ستادها علاوه بر مجازات مرتکب، نامزد یا دبیرکل حزب و بالاترین مقام آن حزب یا جبهه، قائم مقام یا رئیس شورای مرکزی حزب ارائه دهنده فهرست انتخاباتی نیز برای جرائم انتخاباتی ارتكابی و همچنین مسئول ستاد برای جرائم خاص انتخاباتی ارتكابی در ستادهای فرعی و درگاه‌های دیگر، به مجازات درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

ماده ۹۸- تمامی نهادهای دستگاه‌های اجرایی از جمله سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و شهرداری‌های سراسر کشور مکلفند یک ماه قبل از شروع دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی نامزدها، فهرست و مشخصات کامل امکانات و تسهیلات و برنامه زمان‌بندی ارائه آنها و همچنین هزینه استفاده از آنها را به هیئت اجرایی شهرستان مربوط ارسال کنند.

تبصره- استانداران یا نمایندگان آنها مکلفند قبل از مهلت قانونی اعلام فهرست امکانات و تسهیلات موضوع این ماده، ضمن برگزاری جلسه با رؤسای استانی دستگاه‌های مزبور، اقتضائات و هماهنگی‌های لازم را در این خصوص برنامه‌ریزی کنند.

ماده ۹۹- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و زیرمجموعه‌های استانی و شهرستانی آن می‌توانند بستر استفاده نامزدها از شبکه‌های رادیویی، تلویزیونی و مجازی متعلق به خود را در قالب‌های مختلف اعم از زیرنویس، برنامه‌های تلویزیونی، برنامه‌های رادیویی، رادیو نما، بسترهای مجازی و غیره، با رعایت اصل برابری فرصت تبلیغاتی و عدالت انتخاباتی فراهم کنند و برنامه زمان‌بندی آن را در اختیار هیئت‌های اجرایی انتخابات قرار دهند.

تبصره - مراکز صدا و سیما استانی مکلفند حداقل یک ماه پیش از آغاز تبلیغات انتخاباتی، ضوابط فنی و محتوایی تولید و پخش آثار و تبلیغات انتخاباتی در بسترهای مندرج در این ماده را از طریق ستاد انتخابات استان و هیئت‌های اجرایی در اختیار نامزدها قرار دهند. نظارت بر حسن اجرای ضوابط قانونی مربوط بر عهده مراکز یادشده است.

ماده ۱۰۰- در اجرای ماده (۹۰) قانون، شهرداری‌های سراسر کشور مکلفند:

۱- نسبت به ارائه امکانات خود شامل سالن‌های سینما، تئاتر، پردیس‌ها، فرهنگسراها و نظایر آن و همچنین جایگاه‌های نصب اقلام تبلیغاتی نامزدها با رعایت مساوات و عدالت انتخاباتی زیرنظر هیئت‌های اجرایی شهرستان اقدام کنند.

۲- از طریق پیش‌بینی ردیف مستقل در لایحه بودجه شهرداری، هزینه‌های مالی مورد نیاز برای برگزاری انتخابات شوراها را لحاظ کنند.

تبصره ۱- تخطی از مقررات ماده (۹۰) قانون، تخلف اداری است و طبق تبصره (۳) ماده (۸۷) قانون قابل رسیدگی در مراجع ذی‌صلاح اداری-انضباطی است.

تبصره ۲- هیئت‌های تطبیق موضوع ماده (۱۱۸) قانون مکلفند اجرای صحیح بند (۲) این ماده را مورد نظارت قرار دهند.

ماده ۱۰۱- فرمانداران با تأیید هیئت اجرائی مکلفند حداقل سه هفته قبل از آغاز دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی با رعایت اصل برابری فرصت تبلیغاتی و عدالت انتخاباتی، فهرست نهایی امکانات و تسهیلات به همراه برنامه زمان‌بندی، هزینه استفاده از آنها و نحوه مراجعه نامزدها را تهیه کنند، تا دو هفته قبل از شروع تبلیغات به اطلاع نامزدها برسد.

ماده ۱۰۲- فرمانداران تا دو هفته قبل از آغاز فرآیند تبلیغات انتخاباتی، با دعوت از هیئت نظارت مربوطه، نامزدها یا نمایندگان قانونی احزاب و جبهه‌های سیاسی موضوع تبصره ماده (۲۵) قانون یا رؤسای ستاد انتخاباتی آنها، امکانات مجاز تبلیغی نهادها و دستگاه‌های اجرایی و برنامه زمان‌بندی استفاده از آنها را ارائه و معرفی می‌کنند.

ماده ۱۰۳- نهادها و دستگاه‌های اجرایی پس از معرفی فهرست نهایی امکانات، تسهیلات و برنامه زمان‌بندی، مکلفند در دوره مجاز فعالیت تبلیغات انتخاباتی مطابق برنامه زمان‌بندی، امکانات و تسهیلات مزبور را در اختیار نامزدهای انتخاباتی قرار دهند. در صورت استنکاف، مراتب توسط فرمانداران به صورت مستند به هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مربوط اعلام می‌شود.

تبصره - در صورت درخواست دریافت هزینه از سوی نهاد و دستگاه ارائه‌کننده امکانات و خدمات، تعیین و اعلام میزان هزینه‌های تمام‌شده خدمات از سوی نهاد و دستگاه و همچنین زمان استفاده از امکانات مذکور صرفاً بر عهده هیئت اجرایی شهرستان مربوطه است و نهادها و دستگاه‌های اجرایی و نامزدها و احزاب یا جبهه‌های ارائه‌دهنده فهرست انتخاباتی مکلف به رعایت آن هستند.

ماده ۱۰۴- هیئت اجرایی مرکزی انتخابات مسئول نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده (۹۵) قانون است. در هر استان، استاندار یا نماینده ویژه ایشان مسئول نظارت بر حسن اجرای این ماده است.

تبصره- عدم همکاری نهادها و دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۹۵) قانون با نامزدهای انتخابات و عدم رعایت برنامه زمان‌بندی توسط آن نهادها و دستگاه‌ها، تخلف محسوب شده و در این صورت نامزدها می‌توانند شکایت خود را به هیئت اجرایی مربوطه اعلام کنند. هیئت اجرایی موظف است ظرف (۲۴) ساعت از زمان دریافت شکایت به آن رسیدگی و نتیجه را به نامزد، نهاد و دستگاه اجرایی مورد نظر اعلام کند.

ماده ۱۰۵- نامزدها و احزاب و جبهه‌های سیاسی می‌توانند با استفاده از آثار تبلیغاتی مجاز به صورت مشترک نیز تبلیغات انتخاباتی داشته باشند.

فصل ششم - برنامه روز اخذ رأی و شمارش و قرائت آراء و اعلام نتیجه اخذ رأی

ماده ۱۰۶ - پیش از شروع برنامه اخذ رأی، اقدامات زیر انجام می‌پذیرد:

۱- اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی حداقل یک ساعت قبل از وقت مقرر در محل شعبه حاضر می‌شوند.

۲- ابتدا به استناد تبصره (۲) ماده (۵۵) قانون، نسبت به انتخاب هیئت رئیسه و منشی‌ها اقدام و مراتب را در صورتجلسه درج می‌کنند.

۳- هر گونه نماد، آگهی و آثار تبلیغاتی باید قبل از شروع اخذ رأی، از محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی و محیط پیرامون آن امحاء شود و در طول ساعات رأی‌گیری نیز این موارد در محل یا پیرامون شعبه نصب نشود. مسئولیت این امر برعهده رئیس شعبه با همکاری عوامل انتظامی شعبه و در صورت لزوم اعضای شعبه است. سپس اسامی هیئت رئیسه، ناظران، نماینده فرماندار یا بخشدار، بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) در صدر کاربرگ (فرم) صورتجلسه نتیجه اخذ رأی شعبه ثبت می‌شود و حاضران آن را امضا می‌کنند. مشخصات افراد مذکور در سامانه نیز تکمیل می‌شود.

۴- آگهی اسامی نامزدها بررسی شده و در صورت لزوم، تغییرات احتمالی با هماهنگی رؤسای هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوطه، در صورتجلسه و سامانه ثبت می‌شود.

۵- صندوق اخذ رأی، باید در حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار باز شود و پس از حصول اطمینان از خالی بودن صندوق، آن را با بست‌های انتخاباتی مخصوص اجرایی و نظارت (با همکاری ناظران) در محل‌های مشخص مهر و موم (پلمب) کرده و نماینده هیئت نظارت و عوامل اجرایی شعبه موضوع را در صورتجلسه گواهی کنند.

تبصره ۱- در صورت اجرای مواد (۲۶) و (۲۷) قانون و برگزاری انتخابات الکترونیکی، اعضای شعب اخذ رأی مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهند:

۱- راه‌اندازی دستگاه احراز هویت و صندوق اخذ رأی الکترونیکی از سوی مجری و ناظر شعبه.
۲- بررسی اطلاعات اعضای شعب و ثبت و ویرایش اطلاعات (در صورت نیاز) در دستگاه احراز هویت.

۳- ثبت شماره بست‌های انتخاباتی مخصوص اجرایی و نظارت و مهر و موم (پلمب) جهت تنظیم صورتجلسه در دستگاه احراز هویت.

۴- تنظیم مرحله اول صورتجلسه شروع اخذ رأی و امضای الکترونیکی آن توسط نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت.

۵- حذف و اضافه نمودن نامزدها (در صورت ضرورت).

۶- مهر و موم (پلمب) دستگاه احراز هویت و صندوق اخذ رأی الکترونیکی از سوی مجری و ناظر شعبه.

تبصره ۲- در انتخابات الکترونیکی، مجریان و ناظران برای تأیید ارسال داده‌ها اعم از صورتجلسات، مکاتبات و سایر موارد مشابه ملزم به استفاده از امضای الکترونیکی می‌باشند.

تبصره ۳- فرآیند ثبت مشخصات رأی‌دهندگان در شعب اخذ رأی و احراز هویت آنان در تمامی حوزه‌های انتخابیه سراسر کشور الکترونیکی خواهد بود.

ماده ۱۰۷- دست اندرکاران شعبه پس از امضا و تأیید مراتب فوق در صورتجلسه، برنامه اخذ رأی را در (۴) مرحله به شرح زیر انجام می‌دهند:

۱- مرحله مراجعه رأی‌دهندگان:

الف- رأی‌دهندگان باید با در دست داشتن یکی از مدارک هویتی پنجگانه (موضوع ماده (۲۷) قانون) در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی حضور یابند و به ترتیب به منظور ثبت نام و دادن رأی وارد محوطه اخذ رأی شوند.

ب- دارندگان شناسنامه‌های قدیمی ملزم به ارائه شماره ملی خود می‌باشند.

تبصره ۱- اعضای شعبه حتی‌الامکان باید ترتیبی اتخاذ کنند که رأی‌دهندگان از یک سمت وارد محل شعبه شوند و پس از دادن رأی از سمت دیگر خارج شوند.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی موظفند طبق دستور نماینده فرماندار یا بخشدار یا رئیس شعبه ثبت نام و اخذ رأی از ازدحام در داخل شعبه اخذ رأی ممانعت کنند تا اخذ رأی در کمال آرامش انجام پذیرد.

۲ - مرحله بررسی:

بررسی در سه مرحله به شرح زیر انجام می‌شود:

الف - بررسی مدارک هویتی پنجگانه: نماینده فرماندار یا بخشدار یا رئیس شعبه یا هر یک از منشی‌های شعبه اخذ رأی نسبت به تأیید هویت با اخذ شناسنامه، کارت ملی، گذرنامه، گواهینامه رانندگی یا کارت نظام وظیفه شخص مراجعه‌کننده اقدام کنند به نحوی که محرز شود مدارک متعلق به آن شخص بوده و صاحب آن در روز اخذ رأی (۱۸) سال تمام داشته باشد.

ب- احراز عدم ثبت شماره ملی رأی‌دهنده در سامانه احراز هویت شعب اخذ رأی بر اساس تبصره (۱) ماده (۲۷) قانون.

پ- بررسی شرط احراز سکونت: در اجرای بند (ج) ماده (۳۶) قانون و تبصره ذیل آن، اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی بر اساس دستورالعملی اقدام خواهند کرد که با همکاری دبیرخانه ستاد انتخابات کشور و دبیرخانه دائمی هیئت مرکزی نظارت تدوین و مطابق مفاد ماده (۱۱۹) این آیین‌نامه ابلاغ می‌شود.

۳ - مرحله ثبت مشخصات رأی دهنده:

الف- شیوه دستی: پس از بررسی مدارک هویتی رأی‌دهنده یک نفر از منشی‌ها بر اساس مندرجات مدرک هویتی، مشخصات و اطلاعات رأی‌دهنده و شناسه استعلام از سامانه را روی قسمت مربوطه برگ تعرفه ثبت کرده و آن را امضا می‌کند. پس از ثبت نام رأی‌دهنده، برگ رأی توسط متصدی ثبت نام و نماینده هیئت نظارت به مهر اجرایی و مهر نظارت ممهور و پس از جدا شدن از ته سوش به رأی‌دهنده تحویل می‌شود.

ب- شیوه الکترونیکی: پس از انجام بررسی مدارک هویتی رأی‌دهنده نسبت به استعلام از سامانه (دریافت شناسه استعلام) و تطبیق مشخصات و اطلاعات رأی‌دهنده با مندرجات مدرک شناسایی وی اقدام و پس از صدور امضای الکترونیکی نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، کارت مجوز الکترونیکی رأی صادر و تحویل رأی‌دهنده می‌شود. تبصره- در صورت اخذ اثر انگشت در سامانه احراز هویت، دیگر نیازی به اخذ اثر انگشت به صورت دستی نیست.

۴ - مرحله اخذ رأی:

الف- اخذ رأی به دو شیوه صورت می‌گیرد:

۱- شیوه دستی: رأی‌دهنده پس از اخذ برگ رأی، نام و نام خانوادگی و سایر مشخصه‌های نامزد یا نامزدها و یا فهرست انتخاباتی مورد نظر خود را بر روی آن می‌نویسد و پس از انداختن برگ رأی در صندوق اخذ رأی، مدرک شناسایی خود را دریافت و از محل شعبه خارج می‌شود. تعرفه‌های انتخاباتی در محل شعبه باقی می‌ماند و باید در نگهداری و حفاظت آنها دقت و مراقبت کامل از سوی اعضای شعبه و ناظرین به عمل آید.

۲- شیوه الکترونیکی: رأی‌دهنده پس از دریافت کارت تعرفه (مجوز اخذ رأی) در محل استقرار صندوق الکترونیکی حاضر شده و کارت مذکور را در محل مخصوص روی صندوق الکترونیکی قرار می‌دهد و بعد از وارد کردن شماره نامزد یا نامزدها و یا فهرست انتخاباتی مورد نظر خود و مشاهده عکس و مشخصات آنها، رأی خود را ثبت می‌کند. دستگاه (صندوق اخذ رأی الکترونیکی) علاوه بر ثبت رأی در حافظه، نسخه چاپی رأی را نمایش می‌دهد. سپس این نسخه چاپی درون محفظه صندوق قرار می‌گیرد. بعد از پایان عملیات، رأی‌دهنده، کارت تعرفه را به متصدی شعبه عودت و مدرک شناسایی خود را اخذ و از محل شعبه خارج می‌شود.

تبصره- در صورتی که رأی‌دهنده قادر به رأی دادن به صورت الکترونیکی نباشد می‌تواند از یک نفر همراه مورد اعتماد خود برای رأی دادن استفاده کند.

ب- اخذ رأی شامل ملاحظات زیر است:

۱- نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعب اخذ رأی باید ترتیبی اتخاذ کنند که رأی دادن و انتخاب نامزد یا نامزدها مخفی و به صورت کاملاً آزاد و بدون اعمال نفوذ شخص دیگری انجام گیرد و هیچ یک از دست اندرکاران شعبه اخذ رأی، حق نوشتن رأی یا علامت‌زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدها برای اشخاص را ندارند. در صورتی که برای نوشتن یا علامت‌زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدهای مورد نظر بر روی برگ رأی نیاز به فرد دیگری باشد، رأی دهنده باید از وجود افراد خارج از شعبه که مورد اعتماد وی هستند استفاده کند و اعضای شعبه نیز بررسی و نظارت کنند تا عمل خلاف قانون انجام نگیرد.

۲- نماینده هیئت نظارت در صورت مشاهده تخلف یا اعمال نفوذ موظف است مراتب را به نماینده فرماندار یا بخشدار تذکر دهد و آنان ضمن بررسی مشترک موضوع، در صورت لزوم، باید فرد یا افراد خاطی را توسط مأموران انتظامی حاضر در شعبه، جلب و مراتب را صورتجلسه نمایند و همراه خاطی تحویل مقامات قضایی دهند.

۳- مأمورین انتظامی مراقبت خواهند کرد هیچ فرد مسلحی وارد شعبه اخذ رأی نشود. بررسی این امر در جلوی درب ورودی شعبه انجام می‌گیرد.

۴- به جز اعضای هیئت‌های اجرایی و نظارت، اعضای شعب اخذ رأی، بازرسان، ناظران شعب، نمایندگان فرماندار و بخشدار، بازرسان وزارت کشور و نمایندگان نامزدها، حضور دیگر افراد در شعب اخذ رأی ممنوع است و سایر افراد فقط می‌توانند به عنوان رأی‌دهنده در محل شعبه حضور یابند و باید بلافاصله پس از دادن رأی، محل شعبه را ترک کنند. رئیس شعبه یا نماینده فرماندار یا بخشدار با همکاری مأمورین انتظامی موظفند از حضور افراد غیرمسئول در محل شعبه جلوگیری به عمل آورند.

تبصره ۱- در صورت ضرورت تغییر عضو یا اعضای شعبه در روز اخذ رأی، فرد یا افراد جایگزین از فهرست اعضای ذخیره شعب، بلافاصله با هماهنگی هیئت اجرایی و نظارت مربوطه به شعبه اعزام خواهند شد و مشخصات آنان در دستگاه احراز هویت ثبت می‌شود.

تبصره ۲- شروع به کار شعبه الزاماً باید با حضور نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت صورت پذیرد و در صورت عدم حضور آنان، مراتب با قید فوریت به منظور جایگزینی فرد مورد نظر به هیئت اجرایی و نظارت مربوطه اطلاع‌رسانی می‌شود.

تبصره ۳- در صورت تأخیر در آغاز به کار شعبه اخذ رأی، علت آن باید در دستگاه احراز هویت ثبت شود.

۵- در اجرای ماده (۲۹) قانون پس از پایان ساعت رأی‌گیری، تمام افرادی که جهت رأی دادن در محل شعبه اخذ رأی حضور دارند، به داخل شعبه هدایت شده و درب شعبه توسط عوامل انتظامی بسته می‌شود و مسئولان شعبه موظفند پس از بستن درب شعبه، رأی افراد مذکور را اخذ و از ورود سایر اشخاص به شعبه برای رأی‌گیری ممانعت به عمل آورند.

۶- شرکت و رأی دادن فرد در سوابق سجلی رأی‌دهنده در سازمان ثبت احوال کشور ثبت می‌شود و نیازی به ممهور نمودن مدرک هویتی نیست.

ماده ۱۰۸-۱ - مراحل قرائت و شمارش آراء به شرح زیر است:

۱- شیوه دستی: اعضای شعبه پس از انقضای مدت زمان اخذ رأی در صورت حصول اطمینان از این که تمامی مراجعه‌کنندگان رأی خود را در صندوق‌های رأی انداخته‌اند و دیگر کسی برای دادن رأی در محل شعبه حضور ندارد، بلافاصله پس از شمارش تعرفه‌ها و ثبت تعداد آن در صورتجلسه با حضور نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، شمارش و قرائت آراء را به ترتیب زیر آغاز می‌نمایند:

الف - اعضای شعبه با حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) و سایر دست‌اندرکاران شعبه، شمارش و قرائت آراء را آغاز و موظفند ترتیبی اتخاذ کنند که کار قرائت و شمارش آراء همواره توسط حداقل دو نفر انجام شود.

ب- ترتیب شمارش و قرائت آراء به این صورت است که ابتدا رئیس یا نائب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری منشی‌ها، تعداد تعرفه‌های مصرف‌شده را شمارش می‌کنند و ضمن تطبیق تعداد آن با تعداد تعرفه‌های مصرف‌نشده، تعداد هر دو قسمت را به تفکیک در صورتجلسه درج می‌کنند، سپس بست‌های مهر و موم (پلمب) شده صندوق اخذ رأی را باز کرده و آرای داخل صندوق را بدون آنکه خوانده شوند، برگ‌شماری و به شرح زیر اقدام می‌کنند:

۱- چنانچه تعداد آرای داخل صندوق نسبت به تعداد تعرفه‌های صادرشده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی‌دهنده یا همان ته سوش بیشتر باشد، با استناد به تبصره (۱) ماده (۳۱) قانون به تعداد اضافی از مجموع برگ‌های آراء بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله «باطل شد» بر روی آن درج و آن را باطل کرده و در صورتجلسه اخذ رأی نیز ثبت و در پایان، ضمیمه صورتجلسه می‌کنند.

۲- چنانچه تعداد برگ‌های رأی داخل صندوق مساوی یا کمتر از تعداد تعرفه مصرف‌شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی‌دهنده باشد، اقدام خاصی صورت نمی‌گیرد و فقط تعداد برگ‌های رأی داخل صندوق شمارش و در صورتجلسه درج می‌شود.

۳- پس از اینکه برگ‌های رأی به ترتیب مذکور شمارش شد، قرائت آراء با رعایت مواد (۲۰)، (۲۱)، (۲۲)، (۳۰)، (۳۱)، (۳۲)، (۳۳) و (۳۴) قانون انجام خواهد شد.

۲- شیوه الکترونیکی:

الف- اعضای شعبه پس از پایان مدت زمان اخذ رأی با حضور نماینده هیئت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) و سایر دست‌اندرکاران شعبه، کار شمارش آراء را انجام می‌دهند.

ب- نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، مجوز الکترونیکی تخلیه و شمارش ماشینی (مکانیزه) صندوق را با امضای الکترونیکی خود صادر می‌کنند. شمارش صندوق اخذ رأی الکترونیکی به صورت خودکار انجام می‌شود و بر روی حافظه انتقال اطلاعات، انتقال می‌یابد و پس از اخذ امضای الکترونیکی نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، به دستگاه احراز هویت انتقال می‌یابد.

ماده ۱۰۹- مرحله تنظیم و تکمیل صورتجلسه قرائت و شمارش آراء به یکی از دو روش زیر است:

۱- شیوه دستی: ابتدا نتیجه شمارش آراء در یک پیش‌نویس نوشته می‌شود و از روی پیش‌نویس وارد دستگاه احراز هویت می‌شود. بعد از اطمینان از صحت اطلاعات وارد شده در دستگاه (جهت چک کردن صحت شیوه‌های محاسبه توسط دستگاه احراز و جلوگیری از خطای انسانی کاربر شعبه) یک نسخه چاپ از دستگاه گرفته می‌شود و از روی این نسخه، صورتجلسه دستی اصلی تکمیل و به امضای اعضای شعبه رسانده می‌شود و همچنین نسخه چاپ شده از دستگاه به انضمام یک نسخه صورتجلسه اصلی دستی در صندوق اخذ رأی گذاشته و مهر و موم (پلمب) می‌شود. اخذ چاپ اضافه از دستگاه جهت در اختیار گذاشتن ناظر شعبه بلامانع است. پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء، صورتجلسه اخذ رأی شعبه تکمیل و ضمن ثبت نتیجه آراء در سامانه، (۳) نسخه از آن تنظیم و تعداد رأی هر یک از دارندگان رأی اعم از نامزدها و فهرست‌های انتخاباتی در صورتجلسه نوشته می‌شود و عدم درج نام سایر نامزدها و یا فهرست‌های انتخاباتی در صورتجلسه شعبه به منزله عدم کسب آراء از سوی ایشان است. آنگاه صورتجلسه به امضای نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعبه اخذ رأی و نماینده هیئت نظارت و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) و مأمورین انتظامی می‌رسد و سپس اقدامات زیر انجام می‌گردد:

الف- نسخه الکترونیک صورتجلسه با امضای مشترک نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت از طریق سامانه به فرماندار و یا بخشدار حوزه انتخابیه مربوط ارسال می‌شود.

ب- پس از دریافت شناسه تأیید از سامانه و درج در همه نسخه‌های صورتجلسه، یک نسخه از صورتجلسه همراه نسخه چاپی صورتجلسه اخذ شده از دستگاه احراز هویت با کلیه تعرفه‌های مصرف‌شده و برگ‌های رأی قرائت شده، داخل صندوق رأی قرار داده می‌شود. علاوه بر آنها، تمامی تعرفه‌ها و برگ‌های رأی مصرف‌نشده به وسیله دستگاه سوراخ‌کن (پانچ)، سوراخ و باطل شده و درون صندوق رأی قرار می‌گیرد. مهرهای انتخاباتی نباید در داخل صندوق اخذ رأی قرار گیرند.

پ- صندوق دوباره به وسیله بست‌های اجرایی و نظارت مهر و موم (پلمب) می‌شود. قبل از مهر و موم (پلمب)، شماره بست‌ها باید در صورتجلسه درج گردد. بست‌های اجرایی و نظارتی مصرف شده در ابتدای فرایند اخذ رأی باید قبل از مهر و موم (پلمب) نهایی صندوق، داخل آن قرار داده شود.

ت- یک نسخه از صورتجلسه به نماینده فرماندار یا بخشدار تحویل می‌شود. ایشان همراه با اعضای شعبه اخذ رأی در معیت مأمورین انتظامی، صندوق رأی را به همراه صورتجلسه و سایر لوازم و مدارک تحویل هیئت اجرایی یا نماینده آن می‌دهد.

ث- یک نسخه از صورتجلسه نیز به نماینده هیئت نظارت مربوطه تحویل می‌شود.

ج- اگر در روز اخذ رأی اشکالات و ایراداتی پدید آمده باشد، باید در صورتجلسه ذکر شود و به امضای اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) و مأمورین انتظامی برسد.

۲- شیوه الکترونیکی: پس از استخراج آرای صندوق اخذ رأی الکترونیکی، صورتجلسه الکترونیکی نتیجه آرای شعبه شامل تعداد رأی هر یک از دارندگان رأی اعم از نامزدها و فهرست‌های انتخاباتی، حتی اگر صفر باشد تنظیم و به امضای الکترونیکی نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت می‌رسد و بلافاصله از طریق دستگاه احراز هویت به هیئت اجرایی و نظارت ذی‌ربط به صورت برخط (آنلاین) ارسال و یک نسخه از آن پس از چاپ به صورتجلسه کاغذی الصاق می‌شود. صورتجلسه کاغذی در (۳) نسخه مطابق با صورتجلسه الکترونیکی تهیه و توسط نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیئت نظارت، اعضای شعبه و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) و مأمورین انتظامی امضای الکترونیک می‌شود. سپس برگه‌های رأی داخل صندوق‌های رأی الکترونیک (نسخه‌های چاپی)، در پاکت مخصوص قرار داده شده و همراه با (۱) نسخه از صورتجلسه در داخل جعبه صندوق الکترونیکی رأی قرار داده می‌شود و مهر و موم (پلمب) می‌گردد، علاوه بر آن، (۱) نسخه به نماینده فرماندار یا بخشدار جهت ارائه به هیئت اجرایی و (۱) نسخه به نماینده هیئت نظارت جهت ارائه به هیئت نظارت مربوطه تحویل می‌شود.

پس از مهر و موم (پلمب) محفظه صندوق اخذ رأی الکترونیکی و کیف دستگاه احراز هویت توسط بست‌های اجرایی و نظارت، نماینده فرماندار یا بخشدار به اتفاق اعضای شعبه اخذ رأی و در معیت مأمورین انتظامی، صندوق رأی الکترونیکی و دستگاه احراز هویت را به همراه یک نسخه از صورتجلسه شعبه اخذ رأی و سایر لوازم و مدارک تحویل هیئت اجرایی یا نماینده آن می‌دهند.

ماده ۱۱۰- هیئت اجرایی پس از دریافت صندوق یا صندوق‌های محتوی آراء و مدارک و صورتجلسات شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه، در حضور اعضای هیئت نظارت نسبت به اخذ و امضای صورتجلسه نتیجه اخذ رأی در حوزه انتخابیه از سامانه انتخابات اقدام می‌کند و (۱) نسخه از صورتجلسه را برای انتشار آگهی نتیجه انتخابات در شهرستان به فرماندار و در بخش به بخشدار تحویل می‌دهد.

ماده ۱۱۱- فرمانداران و بخشداران موظفند پس از دریافت صورتجلسه نتیجه انتخابات موضوع ماده (۱۰۹) این آیین‌نامه، برای تسریع در اعلام نتایج، آگهی نتیجه انتخابات را از سامانه، اخذ و سپس نسبت به انتشار آگهی نتیجه انتخابات در سراسر حوزه انتخابیه اقدام کنند.

فصل هفتم - بررسی شکایات

ماده ۱۱۲- در اجرای ماده (۶۸) قانون، هیئت‌های اجرایی موظفند از تاریخ اعلام نهایی صلاحیت داوطلبان تا (۲) روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را بپذیرند. بنابراین چنانچه در مهلت یادشده شکایتی از حوزه انتخابیه به هیئت اجرایی واصل شود، هیئت مذکور موظف است ظرف (۵) روز پس از وصول هر شکایت در جلسه مشترک با هیئت نظارت مربوطه به آن رسیدگی و مراتب را صورتجلسه و در سامانه ثبت نمایند.

تبصره ۱- تمامی شکایات دریافتی اعم از اینکه هویت شاکی مشخص باشد یا نباشد، باید دریافت و بررسی گردد.

تبصره ۲- هیئت اجرایی پس از پایان مهلت دریافت و رسیدگی به شکایات چنانچه هیچ‌گونه شکایتی از انتخابات دریافت نکرده باشد، مراتب عدم وصول شکایت را صورتجلسه کرده و پس از ثبت در سامانه انتخابات به هیئت نظارت مربوطه ارسال می‌کند.

ماده ۱۱۳- هیئت اجرایی موظف است پس از اتمام مهلت رسیدگی به شکایات، بلافاصله با توجه به شکایات دریافتی و بررسی چگونگی برگزاری انتخابات، نظر خود در مورد چگونگی برگزاری و پیشنهاد تأیید یا ابطال انتخابات حوزه انتخابیه را طی صورتجلسه‌ای به هیئت نظارت مربوطه اعلام کند.

تبصره ۱- چنانچه بررسی شکایات منجر به ابطال آرای شعبه یا شعبی از حوزه انتخابیه شود (اعم از آن که در سرنوشت انتخابات مؤثر باشد و یا نباشد) هیئت اجرایی شهرستان یا بخش موظف است آرای باطل شده را در نتایج قبلی دخالت داده و نتیجه جدید به دست آمده را در سامانه ثبت و صورتجلسه آن را اخذ کند.

تبصره ۲- پیشنهاد ابطال کل انتخابات یا آرای شعبه یا تعدادی از شعب باید مستدل و بر اساس مواد قانون باشد.

ماده ۱۱۴- هیئت نظارت شهرستان یا بخش موظف است ظرف (۵) روز از وصول نظریه هیئت اجرایی مربوطه در خصوص چگونگی برگزاری انتخابات در شهرستان یا بخش اقدام کند.

تبصره - از این مرحله به بعد با توجه به دو وضعیت (الف) و (ب) به شرح زیر، اقدامات در دو مسیر جداگانه ولی به صورت موازی و همزمان ادامه خواهد یافت:

الف - چنانچه نظر هیئت نظارت شهرستان یا بخش بر تأیید صحت برگزاری انتخابات باشد مراتب را صورتجلسه و یک نسخه آن را به فرمانداری یا بخشداری و یک نسخه را برای اطلاع، به هیئت نظارت استان یا شهرستان ارسال می‌کند و اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- فرماندار یا بخشدار موظف است پس از وصول صورتجلسه هیئت نظارت شهرستان یا بخش مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات، مراتب را در سامانه ثبت کرده و ظرف یک روز از طریق انتشار آگهی، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند و یک نسخه از آگهی منتشرشده را برای هیئت نظارت استان یا شهرستان ارسال کند.

۲- چنانچه کسی مطابق مواد (۷۱) و (۷۲) قانون به تأیید صحت برگزاری انتخابات معترض باشد، ظرف دو روز پس از اعلام نتیجه صحت انتخابات، می‌تواند شکایت خود را به هیئت نظارت شهرستان یا استان اعلام کند.

۳- هیئت نظارت شهرستان یا استان موظف است ظرف پانزده (۱۵) روز از وصول شکایت معترضان، براساس مواد (۷۱) و (۷۲) و با رعایت مواد (۷۴) و (۷۵) قانون، نتیجه قطعی و نهایی انتخابات حوزه انتخابیه را جهت ابلاغ به بخشدار و فرماندار به هیئت نظارت بخش یا شهرستان مربوط اعلام کند. چنانچه در پایان مهلت دریافت شکایت، هیئت نظارت شهرستان و استان شکایتی دریافت نکرد، موظف است بلافاصله مراتب عدم وصول شکایت را برای اقدام بعدی به بخشدار و فرماندار اعلام کند.

۴- بخشدار و فرماندار موظف است نظر نهایی هیئت نظارت شهرستان و استان که از هیئت نظارت بخش یا شهرستان دریافت کرده را در خصوص تأیید یا عدم تأیید صحت برگزاری انتخابات، در سامانه ثبت و از طریق انتشار آگهی، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند.

ب - چنانچه نظر هیئت نظارت شهرستان یا بخش بر ابطال انتخابات یک یا چند شعبه اخذ رأی باشد، مراتب را صورتجلسه و یک نسخه آن را همراه با دلایل و مدارک مستند به منظور اخذ تصمیم و اقدام بعدی به هیئت نظارت استان یا شهرستان و یک نسخه را برای اطلاع، به فرمانداری یا بخشداری ارسال می‌کند و اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- هیئت نظارت شهرستان و استان موظف است حداکثر ظرف پنج (۵) روز از وصول صورتجلسه هیئت نظارت بخش و شهرستان مبنی بر پیشنهاد ابطال انتخابات، موضوع را بررسی و نتیجه را صورتجلسه کند. چنانچه نتیجه بررسی‌ها حاکی از تأیید صحت برگزاری انتخابات با همان نتیجه قبلی باشد، مراتب را بلافاصله از طریق هیئت نظارت بخش به بخشدار و هیئت نظارت شهرستان به فرماندار اعلام می‌کند. در غیر این صورت چنانچه نظر به ابطال و یا تغییر نتیجه انتخابات باشد، صورتجلسه تنظیم شده را به منظور اظهار نظر نهایی به هیئت نظارت استان و هیئت مرکزی نظارت ارسال می‌دارد.

۲- بخشدار یا فرماندار موظف است پس از وصول نظریه هیئت نظارت شهرستان یا استان مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات که نتیجه قطعی و نهایی انتخابات محسوب می‌شود، مراتب را از طریق انتشار آگهی به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند.

۳- هیئت نظارت استان یا هیئت مرکزی نظارت موظف است ظرف هفت (۷) روز از وصول نظریه هیئت نظارت شهرستان یا استان در خصوص ابطال انتخابات و یا تغییر سرنوشت آن، نظر نهایی خود مبنی بر تأیید یا عدم تأیید صحت برگزاری انتخابات و یا تغییر نتیجه اعلام شده قبلی را طی صورتجلسه‌ای به هیئت نظارت شهرستان یا استان اعلام کند.

۴- هیئت نظارت شهرستان یا استان موظف است بلافاصله پس از وصول صورتجلسه نظریه هیئت نظارت استان یا هیئت مرکزی نظارت، مراتب را از طریق هیئت نظارت بخش به بخشدار و از طریق هیئت نظارت شهرستان به فرماندار اعلام کند.

۵- بخشدار یا فرماندار موظف است پس از وصول صورتجلسه نظریه هیئت نظارت استان یا هیئت مرکزی نظارت نتیجه قطعی و نهایی انتخابات را از طریق انتشار آگهی، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند.

ماده ۱۱۵- هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات شوراها موظف است حداکثر تا دو هفته پیش از شروع دوره جدید شوراها تأیید نهایی انتخابات را اعلام کند.

تبصره- این ماده مانع اجرای تبصره‌های (الف) و (ب) ماده (۶۴) قانون نخواهد شد.

فصل هشتم - صدور اعتبارنامه و کارت عضویت اعضای شوراها و امحای اوراق

انتخاباتی

ماده ۱۱۶- پس از تأیید نهایی انتخابات، اعتبارنامه منتخبین اصلی حوزه انتخابیه توسط فرماندار یا بخشدار از سامانه انتخابات اخذ و بعد از امضای اعضای هیئت‌های اجرایی و نظارت مربوطه مجدداً در سامانه بارگذاری می‌شود و یک نسخه چاپ شده و تحویل منتخب می‌شود.

تبصره ۱- صدور اعتبارنامه، صرفاً برای منتخبین اصلی در انتخابات سراسری انجام می‌گیرد.

تبصره ۲- کارت عضویت اعضای شوراها اسلامی روستا با امضای بخشدار و مهر بخشداری و

کارت اعضای شوراها اسلامی شهر با امضای فرماندار و مهر فرمانداری صادر می‌شود.

تبصره ۳- کارت عضویت فقط برای اعضای اصلی شورا صادر می‌شود.

ماده ۱۱۷- در اجرای ماده (۷۳) قانون، فرمانداران و بخشداران موظفند پس از تأیید صحت

انتخابات حوزه انتخابیه و وصول دستور امحای آراء و اوراق انتخابات شوراها اسلامی کشور از ستاد انتخابات کشور، با حضور نمایندگان هیئت اجرایی و هیئت نظارت، نسبت به امحای اوراق تعرفه و برگ‌های رأی مصرف‌شده و نشده و ژلاتین مهرهای انتخابات حوزه انتخابیه، به نحو مقتضی اقدام و مراتب را صورتجلسه و نتیجه را در سامانه انتخابات ثبت کنند.

تبصره ۱- در انتخابات الکترونیکی، تخلیه الکترونیکی صندوق اخذ رأی و امحای آرای داخل

محفظه آن، مطابق دستورالعملی است که وزارت کشور ابلاغ می‌کند.

تبصره ۲- به منظور حفظ اسناد و مدارک مربوط به انتخابات، ستاد انتخابات کشور موظف

است ترتیبی اتخاذ کند که یک صندوق اخذ رأی دستی حوزه انتخابیه شهر مرکز استان را که

محتوی تعرفه و برگ‌های رأی و صورتجلسه نتیجه شعبه اخذ رأی است، عیناً به مرکز اسناد و

کتابخانه ملی تحویل شود.

ماده ۱۱۸- ارسال تمامی صورتجلسات و کاربرگ‌های فرآیندهای اجرایی مندرج در این آیین‌نامه از سوی ستاد انتخابات کشور، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها و همچنین هیئت‌های نظارت، از طریق سامانه انتخابات صورت می‌گیرد.

ماده ۱۱۹- دستورالعمل‌های اجرایی و کاربرگ‌های مربوط به اجرای این آیین‌نامه با تصویب وزیر کشور جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۲۰- تصویب‌نامه شماره ۱۸۴۶۸/ت/۲۶۷۳۵هـ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۴ با اصلاحات بعدی لغو می‌شود.